

МІКАЛАЙ ВАСІЛЬЕВІЧ АБАБУРКА

*Бібліяграфія вучоных
МДУ імя А. А. Куляшова*

Магілёў 2016

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Установа адукацыі
«МАГІЛЁЎСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
імя А. А. КУЛЯШОВА»

*Біябібліяграфія вучоных
МДУ імя А. А. Куляшова*

МІКАЛАЙ ВАСІЛЬЕВІЧ
АБАБУРКА

Да 75-годдзя з дня нараджэння
і 55-годдзя навукова-педагагічнай дзейнасці

Біябібліяграфічны паказальнік

Аўтары-складальнікі:

С. М. Новікава, В. М. Шаршнёва
І. М. Ячмянёва

Магілёў
МДУ імя А. А. Куляшова
2016

УДК 811.161.3(075.8)

ББК 81.2Бен – 923

A13

*Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета
МДУ імя А. А. Куляшова*

Серыя заснавана ў 2015 годзе

- Мікалай Васільевіч Абабурка** : біябібліяграфічны паказальнік : да 75-годдзя з дня нараджэння і 55-годдзя навукова-педагагічнай дзейнасці / аўт.-скад.: С. М. Новікава, В. М. Шаршнёва, І. М. Ячмянёва. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2016. – 52 с. : іл. – (Біябібліяграфія вучоных МДУ імя А. А. Куляшова).

У біябібліяграфічным паказальніку адлюстраваны кароткая біяграфія, аўтабіяграфія, асноўныя вынікі навуковай, навукова-педагагічнай і грамадскай дзейнасці доктара філалагічных навук, прафесара кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства ўстановы адукацыі “Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. А. Куляшова” Мікалая Васільевіча Абабуркі.

Паказальнік уключае ў сябе апісанне наступных выданняў: манаграфій, падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, метадычных рэкамендацый, дакладаў па матэрыялах канферэнцый, артыкулаў у перыядычных выданнях і інш. Друкаваныя працы размешчаны ў храналагічным парадку ў адпаведнасці з гадамі іх апублікавання ў межах кожнага года. Работы апісаны ў алфавіце загалоўкаў. У даведнік увайшлі работы з 1963 па 2015 год.

Бібліяграфічныя апісанні адпавядаюць ДАСТу 7.1-2003 “Бібліяграфічнае апісанне. Агульныя патрабаванні і правілы складання”. Скарачэнні ў апісанні дадзены ў адпаведнасці з ДАСТам 7.12.93 “Бібліяграфічны запіс. Скарачэнні слоў на рускай мове. Агульныя патрабаванні і правілы”. У даведніку не прыводзяцца адсылкі.

У біябібліяграфічным паказальніку, прысвечаным навуковай дзейнасці прафесара, сабраны і сістэматызаваны матэрыял, які можа стаць каштоўнай крыніцай вывучэння розных галін беларусістыкі: лексікалогіі, граматыкі, стылістыкі, лінгвакультуралогіі, культуры мовы і інш. Выданне разлічана на навуковую грамадскасць, а таксама на кола асоб, звязаных з філалогіяй.

УДК 811.161.3(075.8)

ББК 81.2Бен – 923

- © Новікава С. М., Шаршнёва В. М.,
Ячмянёва І. М., складанне, 2016
© МДУ імя А. А. Куляшова, 2016

РОДНАЕ СЛОВА СТАЛА СЭНСАМ ЯГО ЖЫЦЦЯ...

МІКАЛАЙ ВАСІЛЬЕВІЧ АБАБУРКА

Для развіцця беларускай лінгвістыкі, лінгвастылістыкі і лінгвакультуралогіі важнае значэнне маюць працы выдатнага вучонага, доктара філалагічных навук, прафесара кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства Абабуркі Мікалая Васільевіча. Яго філалагічныя распрацоўкі неабходныя для кожнага, хто займаецца даследаваннем і вывучэннем як беларускай літаратурнай мовы, так і мовы беларускай мастацкай літаратуры.

Навуковая, вучэбна-метадычная, педагагічная, арганізацыйна-метадычная і грамадская дзейнасць Мікалая Васільевіча з 1970 года цесна звязана з Магілёўскім дзяржаўным універсітэтам (раней – педагагічны інстытут). Ён прайшоў шлях ад старшага выкладчыка да прафесара, з 1973 па 1983 год працаваў загадчыкам кафедры беларускай мовы на той час яшчэ Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя А. А. Куляшова. Прынцыповасць і патрабавальнасць да сябе і да іншых як асноўныя рысы характару зыходзілі выключна з навуковых і маральных крытэрыяў, якім Мікалай Васільевіч не здраджваў ні пры якіх абставінах.

Улюбёны ў роднае слова, Мікалай Васільевіч заўсёды абараняе права беларускай мовы на прыярытэтную пазіцыю не толькі ў вышэйшай і сярэдняй школе, але і ў грамадстве ў цэлым. Вучоны заўсёды знаходзіцца на пераэднім плане навуцы, у самым цэнтры філалагічных дыскусій. Ён успрымае родную мову як крыніцу духоўнасці народа, як гістарычна-культурную з'яву, якая звязвае ў адно цэлае стагоддзі і пакаленні.

Уклад вучонага ў развіццё беларускай навукі адзначаны на дзяржаўным узроўні: у 1983 годзе Мікалай Васільевіч быў узнагароджаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР.

На працягу жыцця Мікалай Васільевіч сустракаўся з выдатнымі людзьмі – дзяржаўнымі і партыйнымі дзеячамі, пісьменнікамі, вучонымі, мастакамі. Як навуковец, ён сфарміраваўся пад уплывам сваіх настаўнікаў і літаратараў – А. А. Лойкі, Н. С. Гілевіча, М. А. Жыдовіча, Л. М. Шакуна, Е. С. Мяцельскай, Я. М. Камароўскага, В. П. Краснея. Пастаяннае знаходжанне ў літаратурным асяроддзі не магло не захапіць атмасферай творчасці ўражлівага чалавека – Мікалай Васільевіч сам спрабаваў пісаць мініяцюры і апавяданні, якія друкаваліся ў часопісе “Малодосць” (некаторыя з іх пад псеўданімам Мікола Бабраўнічы і газеце “Літаратура і мастацтва”). Але прага да навуковай дзейнасці аказалася мацнейшай: менавіта з часам, праведзеным у бібліятэках, звязвае Мікалай Васільевіч свае самыя прыемныя хвіліны жыцця. Пастаянная, шматгадовая самаадданая праца прынесла плён – у 2001 годзе ён абараніў доктарскую дысертацыю, што акрыліла яго, дало сілы на новыя даследаванні, асабліва ў галіне малавывучаных дысцыплін – лінгвапаэтыкі, лінгвастылістыкі, лінгвакультуралогіі.

Вялікі аўтарытэт, працаздольнасць, жыццесцвярджальная энергія, нават прыроджаная апантанасць Мікалая Васільевіча спрыяюць узнікненню ў студэнтаў і калег цікавасці да філалагічных праблем, інтарэсу да навукова-даследчай дзейнасці. Назвы кафедральных даследчых тэм адлюстроўваюць навуковыя інтарэсы Мікалая Васільевіча і пастаянна ўваходзяць у склад Рэспубліканскіх фундаментальных даследаванняў. Арганізуючы працу студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў, прафесар асаблівую ўвагу звяртае на выхаванне ў іх самастойнасці, на фарміраванне ўмення прыводзіць пераканальныя аргументы і адстойваць уласныя пазіцыі.

Бадзёрасці, аптымізму, дапытлівасці Мікалая Васільевіча спрыяе яго выключная блізкасць да бацькоўскай зямлі, да матчынай мовы. Ён – заўзяты аматар ціхага палявання. Застаецца толькі здагадвацца: можа, гэта водарнае лясное паветра, пах роднай зямлі і подых няўрымслівага ветру даюць яму сілы змагацца за жыццё, за родную беларускую мову, знаходзіцца ў нястомным пошуку, заўсёды рухацца наперад.

Няма сумнення ў тым, што для развіцця беларускага мовазнаўства неабходна, каб сённяшнія лінгвісты пры правядзенні ўласных даследаванняў улічвалі шматгадовы вопыт і багатую навуковую спадчыну Абабуркі Мікалая Васільевіча. У біябібліяграфічным даведніку, прысвечаным навуковай дзейнасці прафесара, сабраны і сістэматызаваны матэрыял, які можа стаць каштоўнай крыніцай вывучэння розных галін беларусістыкі: лексікалогіі, граматыкі, стылістыкі, лінгвакультуралогіі, культуры мовы і інш.

Гаворачы пра Мікалая Васільевіча, нельга не ўзгадаць радкі Максіма Танка, якія надзвычай выразна і дакладна могуць перадаць сутнасць жыцця нашага настаўніка, калегі, вучонага:

Шмат ёсць пахаў-духоў.

І ўсё ж ім не зраўняцца

З пахам весніх лугоў.

Лугавін, сенажацяў,

Ягаднікаў, імхоў,

Ап'яняючай хвоі,

Бліскавічных дажджоў,

Хлеба і сырадою.

Гэты пах увайшоў

Назаўжды, як замова,

Ў маё сэрца і кроў

Беларускага слова.

Адзначаючы Вашу, Мікалай Васільевіч, вернасць роднаму слову, аддаючы даніну Вашай працавітасці і нястомнасці на ніве лінгвістычнай навукі наогул і мовы беларускай мастацкай літаратуры ў прыватнасці, не можам не падзякаваць Вам за падтрымку і дапамогу, за веру ў нашы сілы. Шчыра хочам пажадаць найлепшаму стылісту рэспублікі, майстру слова, прафесару, доктару філалагічных навук і проста чалавеку моцнага здароўя, новых радкоў, плённай працы, удзячнасці калег, сямейнай цеплыні і, канечне, заўсёднага жадання ісці наперад, да новых вышынь:

Ты слухай-паслухай,

Таварыш і брат:

Заўсёды наперад!

Ніколі назад!

Заўсёды наперад!

Ніколі назад!

.....

Во гэтак, няйначай,

Таварыш і брат! (Я. Купала).

В. М. Шаршнёва,

загадчык кафедры

агульнага і славянскага мовазнаўства

УА “МДУ імя А.А. Куляшова”

І. М. Ячмянёва,

дацэнт кафедры

агульнага і славянскага мовазнаўства

УА “МДУ імя А.А. Куляшова”

МОЙ КАРОТКАМЕТРАЖНЫ ЖЫЦЦЯПІС-УСПАМІН

У адпаведнасці з метрыкай, якую выдаў майму бацьку Марк Гарошка – сакратар Морацкага сельсавета Клецкага раёна Баранавіцкай (цяпер – Мінскай) вобласці, – я нарадзіўся 15 мая 1941 года у вёсцы Морач названых раёна і вобласці. Бацька, Васіль Андрэевіч, і маці, Ефрасіння Пятроўна, – самыя звычайныя беларускія хлебаробы – былі вельмі радыя, бо ім мая чатырохгадовая сястра Ніна ўжо частавата нададала са сваімі нежывымі лялькамі, зробленымі пераважна са старых і зношаных крамных убораў, а тут раптам з’явілася... крыклівая жывая лялька... Праўда, радавацца ўсім давалася нядоўга, бо неўзабаве раптоўна грывнула грозная грабежніцкая вайна, што зацягнулася не толькі на чатыры наступныя гады, але і на ўсё астатняе наша жыццё...

Нарадзіўся я ў жывапісным месцы, амаль як у “Людзях на балочце” І. Мележа, толькі хаты нашай вёскі былі не “на востраве”, а на паўвостраве, і сувязь з усім астатнім светам ішла штодня калі не на кані, дык пераважна пяшком праз прыстасаваную для гэтага салдатамі мясціну, што мела дваякую назву: або “праход”, або “масты”. Як глядзець на геаграфічную карту, то гэта сапраўднае міжрэчча: паўночна-ўсходняя частка яго балочыстая з рэчкай Морач, а паўночна-заходняя – лясістая з рэчкай Лань, што мае выток з-пад самага Клецка – нашага раённага цэнтра. Фактычна ад нас “пачынаецца” Герадотава мора – балота з такою ж назваю, як і рака. Але наша вёска мае ўсечаную назву, што засталася ад ранейшай назвы рэчкі – Морочна, г. зн. мрачная, змрочная, бо вада ў рэчцы была не тое што чорная, але заўсёды мутная, хіба толькі ва ўрочышчы Барок за два кіламетры насупраць левабярэжнай вёскі Старына, дзе жылі спрадвечныя беларусы-сакуны (мараччакі гавораць “памыўсе”, а “старынцы” – “памыўса”). Мы бегалі па балочце туды купацца (менавіта не ішлі памалу, а беглі, бо калі прарывалася балотняя верхняя травяністая і куп’істая твань, то з галавой акунешся, не ўспеўшы расставіць рукі, каб хоць затрымацца, пакуль не пададуць табе якую ламачыну ці лазовую галіну дзеля лепшага апірышча. Адным словам, месца для жыцця было не зайздроснае, хоць і цікавае, таямнічае.

Смерць падыходзіла да мяне, можа, каля сотні разоў, але пакуль што жыву і раблю пераважна тое, чаго душа жадае. Яшчэ гадавалым дзіцём схапіў, напэўна, грыпавы вірус і меў тэмпературу пад сорок два градусы (“Гарэў агнём”, – як успамінала маці), але на апошнім згасанні зацікавіўся “градуснікам” (тэрмометрам) і забыўся на смертухну-касарэзніцу. Калі падрос і мог лётаць, як падсмажаны, капаўся на вуліцы ў пяску, і маладая парачка так загаварылася на калёсах, што не заўважыла мяне, пераехаўшы па жываце абодвума коламі (пярэднім і заднім). Дзякаваць Богу, што восі ў тых калёсах былі драўляныя, а каб жалезныя, то, зразумела, не чыталі б вы сёння гэтага і

ўсяго майго іншага. Аднаго разу, уявіўшы, што плыву на караблі, бо стаяў на пральным мосціку (там заўсёды жанчыны “білі” пранікамі мокрую бялізну), шлёпнуўся ў ваду, а пакуль мокры дабраўся дахаты, дык адзенне ўсё змёрзлася і сам удубеў (было ўсё гэта ў чысты чацвер перад адным з Вялікадняў). І прыляпілася да мяне, як гавораць у нас, “падучая хвароба” (эпілепія). Кідала мяне яна на дол амаль два разы на дзень, але забраў яе на той свет наш сусед Есіпко, бо мяне ўгаварылі, каб я прапоўз пад яго труною, калі таго выносілі з хаты. А яшчэ аднойчы падсунулі жартаўнікі праехацца на неаб’езджаным кані, які літаральна пранёс мяне ад канюшні да падрыхтаваных на вываз у поле буртоў торфу, адкуль раптоўна вылецела нейкая птушка, і конь ірвануў управа, а я паляцеў у бург і вылез адтуль неграм, нават і кучаравая мая прычоска гэтаму вобразу дапамагала. Во было радасці і смеху жартаўнікам, а маё сэрца заскочыла ажно ў саменькія пяткі. Самым жудасным быў выпадак, як нас з мамай “панесла” маладая кабылка, калі ехалі баранаваць свае соткі, што ў полі. Добра, што маці паклала на драбіны барану зубамі ўніз, а не ўверх, як у нас яе воззяць. Калі наш воз перакуліўся, наехаўшы на адну з купін калюгі (тады там рос толькі ядловец, а цяпер на той мясціне ўзвышаецца Аграгарадок), то я аказаўся пад бараной, але на мне яна была, як і трэба, ўверх зубамі. Або аднаго разу ў час касьбы з суседам нашых “дзялак” (надзелаў) занялі рукі разам са спіною. Дык я суседу гавару, што нагледзеў на рэчцы ў адным месцы шмат жоўтых “гладышкаў” (збаночкаў). І пайшоў па іх, а яны каля ямы, а ў яме – вадзяны, які хап мяне за ногі і цягне пад корч... Я давай клікаць суседа, а той прыляцеў і касу мне падае з гарачкі. Пасля хутка апамятаўся і даў мне ўзяцца за касільна, а сам трымаў абедзвюма рукамі за тупы канец касы. А колькі разоў (хоць уцякаў, але цікава ўспамінаць) я сустракаўся сам-насам з лясамі, дзікамі, ваўкамі, рысамі, што вадзіліся ў нашым лесе!!! Ды і на Магілёўшчыне (у Сідаравіцкім і Клічаўскім лясх было такое да рады-ячыйнай бяды) амаль што нос у нос сустракаўся з лясамі і дзікамі, але яны чамусьці першыя збочвалі і давалі цягу, нават калі я быў на лыжах, г. зн. зусім бездапаможны. І пад машыну папасці, бывала, не хапала некалькі секундаў (разоў з пяток, з-за неўважлівасці або дурасці). Таксама даводзілася падаць з дрэў, хлявоў, хат, ды ўсё ж аберагае мяне мой анёл-ахоўнік.

Дата майго нараджэння сведчыць, што з’явіўся я на бел-свет якраз месяц з тыднем да пачатку Вялікай Айчыйнай. Гэта азначае тое, што нармальнага дзяцінства майго не было, а пасляваеннае юнацтва “лягло” на аднаўленне ўсяго спаленага і зруйнаванага вайною. Як там ні было, але ў пяцігадовым узросце я ўжо чытаў усё падрад, без разбору, значна лепш за сястру, ад якой і навучыўся чытаць, а ў 1948 годзе стаў вучнем першага класа Морацкай сямігодкі, якую на выдатна скончыў у 1955 годзе. У школе трэба было вучыцца ў адным класе з двума-чатырма класамі, бо быў толькі адзін настаўнік пачатковых класаў і некалькі настаўнікаў 5-7 класаў.

Нягледзячы на вялікія сямейна-бытавыя цяжкасці, маці настойліва запатрабавала, каб я пайшоў і з любым атэстам зачынуў Заастравецкую дзесяцігодку, хоць тая і знаходзілася за восем кіламетраў ад нашага жылля. “Топаць” па шаснаццаць кіламетраў штодзень мала каму давалася ў ахвоту. Але мне цікава было наглядаць за зменамі ў прыродзе і нясорамна сяды-тады зрываць чужыя наліўныя антонаўкі ці выграбаць, рассунуўшы частакол, спелыя (ці не зусім) суніцы або клубніцы (“трускалкі”). Зімою было прыемна падвозіцца на вазах з сенам ці на трактарных санях. А яшчэ я любіў мяцеліцы-завірухі, калі быў адзін на адзін са стыхій. Праўда, летнія навалніцы, калі нават кавалкі хмар, нібы лужы з студзёнай квашанінай, валяліся пасля віхуры замест звычайных лужын, наганялі страх і выклікалі разнастайныя фантазіі ў аднавяскоўцаў. Цяпер усяго такога і гэтага самага няма, бо ўжо даўно выразалі ўвесь лес (яшчэ помняцца дубы і яліны, якіх учатырох не маглі мы “абхваціць”, узяўшыся за рукі) і асушылі балота так, што сёння “дзённа і ночна” грукочуць на ім усялякія машыны (з грузам ці без)... Цікава, што камарэчы і іншай зяйдзі не паменшала, а ў значнай ступені павялічылася пасля той “меліярацыі”. Пасхаў быў раз яшчэ ў дваццатым стагоддзі на веласіпедзе па былых грыбных мясцінах, дык назад прыехаў такім, што быццам напаў на мяне рой дзікіх пчол – увесь твар распух і чухацца прыйшлося амаль цэлы тыдзень.

Вучобу прыходзілася спалучаць з разнастайнай фізічнай працай, якой на вёсцы процьма. Апрача таго, агорваў сякія-такія грошыкі зборам на продаж дароў лесу і балот, што амаль з усіх бакоў акружалі вёску, прыпасваннем па ўзмежках і палявых дарогах суседскай каровы, пляценнем лазова-ракітавых кошыкаў на заказ, а таксама маляваннем розных кветкавых узораў для нечырвоных хатніх куткоў і шмат чаго іншага ў такім парадку...

Няўдалае першае каханне і патрабаванне ўлад першачаргова прымаць на вучобу ў ВНУ БССР абітурыентаў з трохгадовым працоўным стажам “прымусілі” мяне пайсці ў мясцовы калгас і пазнаць рэальнае жыццё з працы сваіх рук. Акунуўшыся па самую макушку ў разнастайныя згуртаванні працоўнага людзю на полі і ў лесе, на балотце і водных прасторах рэчак Морач і Лань, якія ў нашай мясцовасці падыходзяць вельмі блізка адна да адной, на розных кірмашах і фэстах, я прагна ўбіраў у сябе народную мудрасць, усе здабыткі матэрыяльнай і духоўнай культуры беларусаў, трэніруючы штодзень не толькі свае рукі ды ногі, але і неблагую ад прыроды памяць. Перачытаў усе і бібліятэчныя кнігі, і тыя, што былі ў кожнага аматара рознай друкаванай літаратуры. Затое не па-школьнаму спазнаў творы Міцкевіча і Сянкевіча, Дуніна-Марцінкевіча і Багушэвіча, Лучыны і Каганца, Ядвігіна Ш. і Гаруна, зразумела, Багдановіча, Купалы, Коласа, Куляшова, Танка, Чорнага, Брыля. Мележа...

Захапляўся класічнай музыкай, марыў пра спецыяльнасць дыктара, спрабаваў свае сілы і спрыт на пасадзе бясплатнага канферансье...

Усё ж такі ўсімі праўдамі і няпраўдамі ўдалося атрымаць пашпарт і працоўную кніжку за тры гады (1958–1961), на працягу якіх я апрабаваў сябе ва ўсіх спецыяльнасцях, што падабаліся мне, нават спяваў у Марачанскім народным хоры і выступаў на самадзейнай вясковай сцэне, выконваючы сядытады і па тры ролі ў адным спектаклі тыпу “Мікітаў лапаць” М. Чарота, “Не верце цішыні” І. Шамякіна і інш.

Вельмі перажываў, што не трапіў у рады Савецкай Арміі з-за астыгматызму. Думалася пра армейскую службу і паралельнае завочнае навучанне, каб адначасова атрымаць некалькі спецыяльнасцей (пазней гэта ўдалося ажыццявіць майму брату Валодзю, які яшчэ да арміі экстрэмам здаў на правы кінамеханіка, а ў арміі такім жа спосабам здабыў правы-пасведчанні электрыка, слесара-сантаэхніка, майстра-наладчыка тэлевізійнай тэхнікі, таксама навучыўся іграць на баяне, за што быў вельмі паважаны ва ўсёй вёсцы)...

Усё накопленае мной за тры працоўныя гады і схаванае ў розныя закуткі маёй памяці ў значнай ступені дапамагло мне не толькі стаць студэнтам БДУ, але і арыентавацца ў розных філалагічных спецыяльнасцях... Атрыманая трохгадовая працоўная загартоўка спрыяла ў далейшым спайкойна і цярпліва дамагацца дасягнення пастаўленых перад сабой розных мэт і задач.

Толькі ў канцы 60-х і пачатку 70-х гадоў дваццатага стагоддзя на вялікую радасць маці, мы ўсе трое, адзін за адным сталі сваімі нагамі цвёрда на зямлю: сястра згадзілася працаваць звеннявой па вырошчванні льну, я пайшоў памочнікам брыгадзіра паляводчай брыгады, а брат падаўся ў памочнікі кінамеханіка. Знайшлося раптоўна ўсё: і працадні, і грошы, і адзенне людскае, і абутак апошніх мод...

Мой працоўны стаж напамінаў, што пара падавацца па вышэйшую адукацыю. А тут якраз і райбальніца сказала сваё важнае слова: далейшая фізічная праца, асабліва цяжкая, супрацьпаказаная!!! Вось і сама па сабе прывязалася неадчэпная думка: “Ну што ж, Мікола, пара прыйшла накіроўваць свае вестразі на Мінск, а гэта значыла: за кнігі – і ў БДУ!

Пад уплывам паэтаў-класікаў рабіў спробы ў лірыцы, вядома, найперш у пейзажнай. Атымлівалася прэзічная паэзія, зарыфмаваная паводле класічных узораў. Вось як “выглядала” зіма:

Садраўшы апошнія лісце,
Вятруга дыхнуў халадэчай...
З-за снегу няма ўсім выйсця –
На печох старыя з малечай...
Заціхла бурлівая рэчка,
Не пахне больш мятай і мёдам
І птушак няма ў гняздзечку
На тонкай вярбе па-над лёдам.

Браўся напісаць паэму пад назвай “Родная зямля”, але пасля першых чатырох радкоў нічога больш не атрымалася. А тыя радкі былі такія:

ЛЯ хмызу і лесу старога

Улеглася родная вёска...

Жыцця тут майго маладога

Пакінута толькі палоска...

Адсвяткаваўшы дваццацігадовы юбілей, вырашыў паводле рэкамендацыі раённай газеты “Да новых перамог” навучыцца ў адной з ВНУ БССР “пісьменніцкай працы”. Здаў іспыты (ажно пяць экзаменаў!) без троек і быў прыняты на філалагічны факультэт БДУ імя УІ. Леніна. Калі даведаўся, што залічаны таксама туды К. Камейша, Э. Зубрыцкі, Р. Семашкевіч і іншыя хлопцы, што друкаваліся не толькі ў раённых, але і ў рэспубліканскіх газетах і часопісах, дык задумаў іх абагнаць у чымсьці іншым, напрыклад, у навуцы. “Змаганне” ішло ўсё пяць гадоў, але Рыгор Семашкевіч напісаў такую дыпломную працу, што акадэмічнае выдавецтва “Навука і тэхніка” апублікавала яе ў 1968 годзе. Праўда, свае кандыдацкія дысертацыі мы з ім абаранілі ў 1971 годзе, стаўшы ўжо выкладчыкамі ВНУ. Пасля асіпірантуры я трапіў у Магілёўскі педінстытут, хоць быў размеркаваны ў Мазырскі педінстытут (цяпер гэта ўжо ўніверсітэт!).

На апошнім годзе асіпіранцтва, калі патрэбна было даводзіць напісаную дысертацыю да абароны, я быў лоўка падмануты кручкатворамі-бюракратамі, ад чаго нават хацеў кінучь сваю дысертацыю ў рэчку Свіслач. А сталася гэта такім чынам: раптоўна захварэла на інсульт мая навуковая кіраўніца М. А. Жыдовіч, і мяне выклікалі да дэкана, дзе паабяцалі, што калі я прыйду з адмацаваннем з Мазыра, то возьмуць на сталую працу ў БДУ. Я адмацаваўся, але працы не атрымаў і быў пару месяцаў беспрацоўным з гатовай да абароны кандыдацкай дысертацыяй. Выратаваў мяне і маю сям’ю ад усялякай злыбяды тагачасны рэктар Магілёўскага педінстытута І. П. Ларчанка, забраўшы нас з Мінска пад сваё крыло. Так я пакінуў па сваёй добрай волі сталічны горад, памяняўшы яго на абласны.

Мне, як чалавеку з працоўным стажам, заўсёды давалі месца і ў студэнцкім, і ў асіпіранцкім інтэрнаце. Гэта былі пакойчыкі, куды паводле закону маглі засяліцца ад чатырох да васьмі чалавек. На самай жа справе пачынала там заўсёды амаль удвая больш: ложка ссоўваліся ўпрытык і на іх клаліся спаць не ўздоўж, а ўпоперак, г.зн. на двух ложках маглі свабодна змясціцца восем-дзесяць чалавек. А калі яшчэ на падлозе было месца, то і там клаліся некаторыя “безынтэрнатныя” спаць. Цяпер гэтага няма, бо інтэрнацкіх месцаў хапае, ды і дысцыпліна занадта строгая (у 60–70-я гады замежных студэнтаў столькі многа, як цяпер, не прымалі ў ВНУ БССР).

Жыць мне даводзілася пастаянна то з паэтамі, то з пражанікамі, то з журналістамі – з надта творчымі, няўрымслівымі і таленавітымі асобамі, на-

прыклад, з такімі, як Хведар Чэрня, Генадзь Тумас, Анатоль Сербантовіч. Мар'ян Дукса, Рыгор Семашкевіч, Васіль Макарэвіч, Пятро Сушко, Эдуард Ясны, Міхась Знак і шмат іншых. Было заўсёды, асабліва ў святочныя дні ці вечары, шумнавата з-за розных творчых спрэчак, з-за яды (калі на агульных кухнях нікога не заставалася, акрамя смачна пахнучых патэльнаў ці каштрук, то лоўкія хлопцы маглі паласавацца сняданкамі ці абедамі дзяўчат), з-за танцаў (у 1961 годзе у інтэрнаце на вуліцы Святрдлова ладзіліся танцы ажно тры разы на тыдзень: у сераду, суботу і нядзелю). Потым усё паступова даходзіла да сучаснага “інтэрнацкага рэжыму”.

Для мяне былі самыя прыемныя часіны, калі я трапляў на свабоднае месца ў адной з бібліятэк “стольнага горада” Мінска (Рэспубліканскай, універсітэцкай, імя А. С. Пушкіна, імя Л. М. Талстога, Урадавай – у апошнія набываў веды толькі падчас аспіранства ў 1966–1969 гг.). Сёння, на вялікі жаль, сумна ў розных бібліятэках, бо бывае ў іх часцей за ўсё больш супрацоўніц (“бібліятэкарак”), чым чытачоў (пераважна дапытлівых пенсіянераў).

Я вельмі ўдзячны Беларускаму аддзелу Рэспубліканскай бібліятэкі імя У.І. Леніна (беларускай “ленінкі”) і яе супрацоўнікам (у першую чаргу М. С. Васілеўскаму, Л. С. Баханьковай і многім іншым), якія “з-пад зямлі” даставалі нам неабходную, нават забароненую ўладамі літаратуру. Мяне аднаго разу хацелі нашы факультэцкія начальнікі зняць са стыпендыі, бо я, як стараста групы, не павінен быў не толькі сам уцякаць з нудных лекцый, але і адзначаць адсутных іншых студэнтаў, дакладваць штодзень у дэканат (а Беларуска ж аддзел “ленінкі”, як і сама яна, паглядаў на нас цераз вуліцу і нам здавалася, што нават падміргваў, каб мы беглі бегма туды хутчэй, абы толькі наша начальства не бачыла, дзякаваць Богу, што туды заглядваць яно не дадумалася).

Я ўдзячны такім беларускім філолагам, як А. А. Лойка і Н. С. Гілевіч, што прывілі любоў да старажытнага і народнага слова (я і сёння чытаю “Біблію” Францыска Скарыны і занатоўваю прыказкі і фразеалагізмы ў запісных кніжках), такім, як М. А. Жыдовіч, Л. М. Шакун, Е. С. Мяцельская і Я. М. Камароўскі, што навучылі адрозніваць літаратурнае ад нелітаратурнага ў беларускай мове, прывілі навыкі навуковага выкладу думак, кіравалі напісаннем курсавых, дыпломных і дысертацыйных прац, дапамагалі рабіць першыя навуковыя публікацыі. І Віктар Пятровіч Красней – хоць і старэйшы за мяне на два гады па аспірантуры і на чатыры гады па ўзросце – не ленаваўся чытаць усё, напісанае мною, і класці ў два стосы з прыгаворваннем: “гэта пойдзе ў друк”, а “гэта не пойдзе ў друк”. Сёння ён і на сваім пенсіянерстве выпускае ў свет надзвычай патрэбныя як сярэднія, так і вышэйшай школе навучальна-метадычныя дапаможнікі. Наша студэнцтва і аспіранцтва крыху паказана ў аповесцях Р. Семашкевіча “Бацька ў калаўроце дзён” і У. Навумовіча “Бульба”.

Першай маёй публікацыяй стала падборка прыказак у часопісе “Беларусь” (рубрыка “Сказаў як звязаў”) за 1963 год (№ 12). За прыказку «Леснікі любяць гаварыць “Лес – наша багацце”» мне выпісалі замест будматэрыялу паводле ордара дуплістую сасну і крываваты дуб у Колкаўскім лясніцтве (суседняе з Заастравецкім лясніцтвам), калі я на летніх канікулах хацеў зрабіць прыбудовку да новага жылля ў роднай вёсцы Морач.

Другой па парадку была таксама публікацыя прыказак у той жа “Беларусі”, але ў сааўтарстве з аднакурснікам В. Януковічам, з якім разам здавалі “сшыткі” народных выслоўяў у рэдакцыю часопіса (я здаў два школьныя сшыткі, а Ваўжынец-Валодзя – цэлы агульны сшытак з сарака васьмі лістоў).

Наступныя мае публікацыі (тэзісы дакладаў, артыкулы і аўтарэферат – разам пяць штук) мелі непасрэднае дачыненне да кандыдацкай дысертацыі “Дыялектная лексіка ў беларускай савецкай прозе” (Мінск, 1971), абароненай у alma mater, г. зн. у БДУ імя У. І. Леніна, на роднай кафедры, калі я ўжо працаваў старшым выкладчыкам Магілёўскага педінстытута (з 10 чэрвеня 1970 года). А пасля пайшлі ў свет з розных выдавецтваў не толькі кнігі і брашуры – іх ужо больш за чатыры дзесяткі, але і літаратурна-мастацкія творы – найчасцей апавяданні (гл. часопіс “Маладосць” за 1988 год, № 6). Перастаў займацца літаратурнай працай з-за ніякіх адносін да майго першага зборніка мініячур і апавяданняў, дасланных у выдавецтва “Мастацкая літаратура” ў 1989 годзе (напэўна, з-за заўчаснай смерці У. Рубанава – майго агітатара).

Новы 1971 год сустрэў дзвюма значнымі падзеямі ў маім жыцці: 28 красавіка была абаронена кандыдацкая дысертацыя ў БДУ, а 31 мая нарадзіўся другі сын, што дало права атрымаць бясплатна трохпакаёвую кватэру. У 1973 годзе ўзначаліў кафедру беларускай мовы, нават не паспеўшы атрымаць атэстат дацэнта, бо патрэбна было мець пяць гадоў вузаўскага стажу працы. Гэта здзейснілася ў 1976 годзе, калі наша кафедральная тэма і мая асабістая ўвайшлі ў склад Рэспубліканскіх фундаментальных даследаванняў з каардынацыяй іх і кантролем за ходам выканання ў тагачасным Інстытуце мовазнаўства імя Якуба Коласа АН БССР.

Першымі мае дзве кнігі – “Дыялектызмы ў творах беларускіх савецкіх пісьмennisкаў” і “Стылістычна абмежаваныя словы ў мове беларускай мастацкай літаратуры”, якія ўбачылі свет у выдавецтве “Вышэйшая школа” ў 1979 і 1981 гадах, далі права майму вышэйшастаячаму начальству весці гаворку пра падрыхтоўку мной доктарскай дысертацыі. У 1984 годзе мяне пераводзяць на пасаду старшага навуковага супрацоўніка і адпраўляюць у двухгадовую дактарантуру для завяршэння і абароны доктарскай дысертацыі ў АН БССР. Доктарантам Інстытута мовазнаўства АН БССР я не стаў, бо аказалася, што над тэмай, аналагічнай маёй, працуе іхні супрацоўнік. Мне дазволілі аднагдовую стажыроўку і памянлі тэму з надзвычай шырокай назвай “Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры”. Фактычна патрэбна было

пісаць новую навуковую працу, выдаць на яе аснове манаграфію ў выдавецтве АН БССР, а ўжо потым абараняць яе ў якасці доктарскай дысертацыі. З напісаннем дысертацыі і манаграфіі я справіўся за два гады, але манаграфія “Развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры” выйшла з друку ў выдавецтве “Навука і тэхніка” толькі ў 1987 годзе, калі я вярнуўся ізноў на працу ў Магілёў на пасаду дацэнта.

Пасля з’яўлення на свет манаграфіі як асновы доктарскай дысертацыі, у 1988 годзе я падаў на кафедру першы варыянт дысертацыі для абмеркавання і наступнай рэкамендацыі да абароны яе ў АН БССР. Але ў выніку аказалася, што кафедра не мае права рэкамендаваць такога роду дысертацыю да абароны яе з-за адсутнасці доктара навук паводле яе профілю не толькі на самой кафедре, але і ва ўсёй рэспубліцы. Патрэбна было шукаць доктара навук, абароненага па мове мастацкай літаратуры на ўсім абшары неабдымнага Савецкага Саюза. Такія філфакаўскія карыфеі, як А. В. Азароўскі, Ю. С. Далгоў, Г. Н. Ключаў і Я. К. Усікаў далі шмат карысных парад і вывелі на патрэбных вучоных Варонежска-Тамбоўскага арэалу А. Б. Арцёменку і І. Я. Чарнухіну. Я даслаў ім усе мае публікацыі, але на пасяджэнне кафедры ўжо рускай мовы, дзе было больш кандыдатаў навук і дацэнтаў, чым на нашай кафедре, запрошаныя госці чамусьці не з’явіліся. Напэўна, патрэбна было ўзяць на сябе ўсе камандзіровачныя іх расходы, а я да гэтага не дадумаўся. Так завяршылася мая першая спроба стаць спецыялістам найвышэйшай кваліфікацыі.

Няўдача не зламала мяне, а нарадзіла нешта падобнае на так званую спартыўную злосць. Прага да творчай працы прывяла да таго, што за 1991 год – год майго залатога юбілею – я апублікаваў дзве тыпавыя навучальныя праграмы “Параўнальная граматыка беларускай і рускай моў” і “Асновы культуры мовы”, дванаццаць артыкулаў у газетах “Звязда”, “Наша слова” і “Настаўніцкай газеце”, чатыры артыкулы ў навуковых зборніках і часопісе “Беларуская мова і літаратура ў школе”, шэсць артыкулаў у дзесяці нумарах “Магілёўскай праўды”, эсэ “Халоп” Пятра Вялікага” ў часопісе “Малодосць” і дзевяць мініяцюрных замалёвак у “Магілёўскай праўдзе” пад псеўданімам Мікола Бабраўнічы. Акрамя гэтага, здаў у рэспубліканскае выдавецтва “Вышэйшая школа” навучальны дапаможнік “Параўнальная граматыка беларускай і рускай моў” аб’ёмам у дзвесце дваццаць пяць старонак паводле сваёй жа праграмы. У адпаведнасці з другой (названай вышэй) праграмай у 1993 годзе была адпраўлена чарговая праца “Культура беларускай мовы”, якая і па сённяшні дзень не страціла свайго пазнавальна-выхаваўчага значэння.

Бачачы маю актыўную навуковую дзейнасць, рэктарат і вучоны савет Магілёўскага педінстытута прысудзілі мне вучонае званне прафесара без абароны доктарскай дысертацыі і ўвайшлі ў хадайніцтва перад Вышэйшай Атэстацыйнай Камісіяй аб зацвярджэнні такога звання. 24 мая 1996 года пацвярджэнне адбылося. Доктарскую дысертацыю мне ўсё-такі ўдалося абараніць

у 60-гадовым узросце, дзякуючы разнастайнай падтрымцы такіх беларускіх дактароў навук, як А. М. Макарэвіч, В. А. Маслава, А. А. Станкевіч, І. С. Роўда, Т. М. Валынец, А. А. Гіруцкі, В. Дз. Старычонак, М. Р. Прыгодзіч, В. І. Сянкевіч, І. І. Чарота, У. І. Коваль і інш.

Найвялікшай падзеяй у маім жыцці лічу абарону доктарскай дысертцыі ў родным мне Белдзяржуніверсітэце ў 2001 годзе, калі я ўжо меў пасведчанне пенсіянера, але яшчэ быў паўнапраўным прафесарам кафедры беларускай мовы (цяпер я ўжо маю 0,5 прафесарскай стаўкі, хоць з 2002 года з'яўляюся законным доктарам філалагічных навук з пацвярджэннем ВАК і сертыфікатам, выдадзеным атэстацыйнай камісіяй). Да гэтай падзеі я ішоў усё маё выкладчыцкае жыццё ў горадзе Магілёве, зрабіўшы пяць варыянтаў згаданай дысертцыі, затое пасля пацвярджэння правільнасці маіх высноў і намаганняў, мне лёгка ўдалося надрукаваць больш за дзясятак кніг, у тым ліку і ў сааўтарстве са сваімі аспірантамі, двое з іх сталі самастойнымі кандыдатамі навук і дацэнтамі, якія паўнапраўна прэтэндуюць сёння на прафесарскія пасады. Гэта ўсім вядомыя В. М. Шаршнёва (Саўчанка) і І. М. Ячмянёва. Ганаруся я і такімі маімі былымі студэнтамі, што лічаць мяне сваім настаўнікам, як І. В. Саверчанка, А. Г. Грыц (Міхалевіч), М. Н. Крыўко, А. І. Белая (Барадзіна), М. П. Бузук і шматлікімі іншымі звычайнымі, радавымі настаўнікамі беларускай мовы і літаратуры як Магілёўшчыны, так і разнастайных рэгіёнаў нашай шматпакутнай Рэспублікі Беларусь.

Усе анкеты маюць амаль ідэнтычны пачатак: “Хто ты?”, “Чый ты?”, “Якое тваё сацыяльнае становішча?”

На гэтыя пытанні жыхары нашай вёскі адказвалі, адказваюць і будуць адказваць па-рознаму, асабліва называючы свой сацыяльны і нацыянальны статус: беларус, мужык, шляхцюк, рускі, татарын, паўжыдак і гэтак далей. Маці мая лічыла заўсёды сябе і нас беларусамі, але нейкага знакамитага роду-племя без афіцыйнага пацвярджэння, бо “дакументы знічтожыла начальства” (праўда, невядома якое – сваё ці прышлае?). Я шмат часу патраціў, капаючыся ў рознай старажытнай літаратуры, каб хоць якія сляды знайсці ад нашых вулічных найменняў – Абабуркавых (па бацькоўскай лініі) і Буйвілавых (па мацінай). Лічу дасягненнем тое, што сваё прозвішча расшыфраваў так: *Аба* – від арабскага сукна, а *бурка* – адзенне з гэтага сукна (у М. В. Бірылы – *абабураны* ‘пабіты’ (глядзіце ягоную “Беларускую антрапанімію”). Маціна дзявочае прозвішча – Буйвіла – адношу да беларускага роду Буйвідаў (у тым ліку і аднайменных на Століншчыне, дзе ў старажытнасці быў такі стараста). Паводле легенды нашых мясцовых Грышковых знаўцаў-мудрацоў, наша вёска пачалася са ссыльных рэвалюцыянераў-змагароў, якіх адправілі паміраць “заморанай” смерцю (адсюль нібыта і намінацыя – Морач). Суседняя вёска Колкі тлумачылася яшчэ страшней: у дрымучы лес прывезлі непакорную жанчыну, распранулі дагала і прывязалі да дрэва, каб яе з’елі яшчэ зажыва насяко-

мыя ці звяры, але знайшоўся беглы “малойца” (“колак – “калок”) і vyrатаваў яе ад страшнай смерці, узяў замуж і ад двух “калкоў” (“колкаў”) пайшлі сучасныя *Колкі*. Народная этымалогія часцей за ўсё памыляецца, але сучасная лінгвакультуралогія заклікае пільней прыглядацца навукоўцам да “легендаў і казак былых пакаленняў”.

Бацькі мае спрадвечна былі звязаныя з полем і лесам (хлебаробы і лесарубы). Таму ўсе мы радаслоўную пачынаем не са змагароў-рэвалюцыянераў, а з нашых дзядоў – Пятра (Петрука) Андрэвіча (мамінага бацькі) і Андрэя Пятровіча (бацькавага бацькі).

Мы з вялікім задавальненнем чытаем “Новую зямлю” Я. Коласа, бо наш дзядуля Пятрук Буйвілавых быў лесніком у Радзівілаў, якія валадарылі лясамі і палямі з даўніх часоў на Нясвіжчыне, Клеччыне, Ляхаўшчыне... І вытваралі, што ім уздумалася: напрыклад, летам дарогі пасыпалі тоўстым слоём солі, запрагалі ў сани “вучоных” мядзведзяў і каталіся цэлымі днямі на дзіва вяскоўцаў і жыхароў навакольных мястэчак (“местачкоўцаў”). З вялікай асадавай маці мне расказвала пра вузкакалейку, якая ішла праз лясную пушчу з Хамінкі ў Людвікова, куды паравозік-“кукушка” вазіў лясное багацце ў рум, каб звязаць там яго ў плыты і па Лані ды Прыпяці сплавіць на Захад. Калі я прыдбаў сабе веласіпед у 1956 годзе (выйграў на Алімпійскай латарэі фотаапарат коштам у семсот пяцьдзясят пяць рублёў, забраў выйгрыш грашыма і купіў сабе “ровар”, якога называў “ішаком”), дык першым маім “вялікім падарожжам” была паездка па насыпе вузкакалейкі (рэйкі і шпалы знялі яшчэ ў 1939 годзе) машынным следам ад саменькай Хамінкі (цяпер яна ўваходзіць у склад мястэчка Заастрэвечча) да самага Людвікова. Другое мае падарожжа на сваім “ішаку” было з дому, праз Колкі (яны на поўдзень за пяць з паловай кіламетраў ад нашай вёскі) і да Чудзіна (таго, які быў даследаваны яшчэ К. С. Сержпутоўскім у ягонай працы “Грамматическое описание деревни Чудино Слуцкого уезда”). Ехаць было нялёгка лясной дарогай пятнаццаць-дваццаць кіламетраў, але і сёння ў вачах стаіць палеская вёска з цэнтральнай вуліцай, шырэйшай за праспект у любым горадзе Беларусі. Цікава, што мы з жыхарамі вёскі Колкі называлі ўсіх, хто паўднёвей нас, *палешукамі*, а яны нас і ўсіх, хто паўночней нас, – *палянамі*, гэта значыць тымі, хто выпальваў лес, зрабіўшы тое выпаленае месца полем. А колькі розных небыліц пра нашы балоты разам з лесам жыве яшчэ ў аднавяскоўцаў і суседзяў – цяжка пералічыць!!!

Сваіх дзядуль і бабуль не памятаю, бо іх жыццё скончылася, калі я яшчэ бегаў пад стол хавацца ад усяго. Вельмі жажліва закончылася жытка ў дзеда Пятра. Калі прагналі ў 1939 годзе палякаў, камандзір расійскага войска К. П. Арлоўскі паставіў дзеда і ўсю яго сям’ю да сценкі і хацеў расстраляць за тое, што служылі нібыта ўсе панам Радзівілам, а не савецкім уладам, якія гаспадарылі за нашай ракой (мяжа з Савецкай Беларуссю ішла па Марачанцы – нашай рацэ). Людзі ўзяліся за дзеда і яго сямейства

(а да сцяны былі пастаўлены дзед, яго другая жонка і іх адзінаццаць дзяцей, г. зн. мае дзядзькі і цёткі – восем цётак і тры дзядзькі; дзядзька Коля яшчэ напярэдадні ўз'яднання пайшоў касіць, кінуў касу ў куст, зайшоў на памянённы Барок і перабраўся на другі бок Марачанкі. Яго адразу схпілі ваенныя як шпіёна і адправілі на Ленскія прыскі, дзе ён, паводле расказаў такіх жа, як ён, бедлагаў-саветалюбаў, злажыў галаву, аб'ёўшыся дарункамі землякоў) і не далі магчымасці расстраляць, бо дзед не шкадаваў панскага лесу, але прасіў зрабіць так, каб толькі нельга было пазнаць, дзе стаяла дрэва. Аднак дзед усё роўна быў высланы разам з усім сямействам на Салаўкі і, не даехаўшы да іх, у Архангельску памёр ад крываўкі, і невядома нікому, дзе ён пахаваны. Неўзабаве пачалася Вялікая Айчынная вайна, і гулагаўцы вырашылі пасадзіць усіх на поезд і адправіць у Ташкенцкую турму. Даехалі туды толькі трое: дзядзька Васіль і дзве цёткі – Марыя і Ірына. Астатнія паміралі ў “цялятніках” ад голаду і холаду, і іх выкідалі на розных станцыях, як непатрэбныя рэчы. Таксама ніхто не ведае, дзе іх магілы.

Дзед Андрэй скончыў сваё жыццё таксама трагічна: паехаў з нявесткай у лес па сасну, а назад прывезлі труп, бо пры валцы сасны вяршок яе адламаўся і ўдарыў па дзедавай галаве, ад чаго ён і сканаў. Брат майго бацькі, мой дзядзька Мікалай, быў вывезены ў Германію, але прыехаў у адпачынак пад самы канец вайны і застаўся ў роднай вёсцы, за што быў потым засуджаны на дваццаць пяць гадоў турмы. Бацька мой пасля вайны служыў савецкім лесніком, але не быў такі добры, як дзед Пятрук, таму паводле даносу трох аднасяльчан быў высланы на шэсць год у Карэла-Фінскую ССР, дзе набыў другую сям'ю і злажыў свае косці на чужыне.

Мой стрыечны брат – Абабурка Іван Мікалаевіч – таксама вучыўся ў БДУ, пэўны перыяд працаваў завучам у Морацкай СШ, але калі закончыў БДУ, то пайшоў на журналіскую працу і нават выбіўся ў члены Саюза журналістаў БССР.

Жыву і працую ў Магілёве з 10 чэрвеня 1970 года, што азначае 46-гадовы кавалак жыцця, большую частку з сямідзесяці пяці. Кафедра, якой аддаў усё лепшае ў сабе, выхавала не толькі дацэнтаў і кандыдатаў навук, але і прафесараў, дактароў навук і заслужанага работніка вышэйшай школы Рэспублікі Беларусь – В. І. Рагаўцова. А якія дапаможнікі надрукавалі члены гэтай кафедры ў такіх выдавецтвах, як “Вышэйшая школа”, “Народная асвета”, “Навука і тэхніка”, “Беларускі кнігазбор”, “Мастацкая літаратура”, “МДУ імя А. А. Куляшова”! Па самы сённяшні дзень не магу злічыць усіх сваіх публікацый і сабраць іх у адно месца, пачаўшы такую працу з 2001 года: нешта з трохсот у агульным плане і больш за сорок адных толькі кніг і брашур, уключаючы разнастайныя навучальныя праграмы і вучэбна-метадычныя матэрыялы.

Само па сабе ўзнікае заканамернае пытанне: ці ёсць працяг пачатай (тваёй, сваёй) справы? Вядома, ёсць! Найперш у студэнтах і выкладчыках,

прыхільніках і паслядоўніках! Аднак сыны і ўнукі не схіляюцца да майго шляху, бо ён у іх вачах цяжкі і малаперспектыўны, а галоўнае – неграшавіты! Ускладаю надзеі на самага малога, што ходзіць яшчэ ў садзік, але ён такі вёрткі і сучасны, такі няўрымслівы, дык, можа, і не ўдасца “агітнуць” ці не хопіць сілы, часу, спрыту “давесці балванку да патрэбнай кандыцыі”. А працаваць яшчэ ёсць над чым... Ды і інтэрнэт не грэбуе беларускай мовай, хоць вельмі патрэбна прыйсці да нейкага адзінага варыянту і вымаўленчых, і арфаграфічных, і марфалагічных дзейных і дзейсных норм. Спадзяюся на іншую моладзь, якая пачала ўжо свабодна размаўляць па-беларуску як у сталіцы Рэспублікі Беларусь, так і ў яе абласных цэнтрах. Вёска ж, на вялікі жаль, не вызваліцца ад маўленчай “трасянікі”, таму што для яе дзве раўнапраўныя дзяржаўныя мовы і плюс яшчэ жывая (і жывучая!) дыялектная мова – надзвычай дабраякасны штодзённа-бытавы матэрыял.

Усе мае “блуканні па пакутах” дастойна вынесла мая сям’я, часта сучашаючы мяне і адводзячы на сухі лес усе мае перажыванні за няўдачы ці няўдалыя спробы. Асабліва я ўдзячны жонцы Дануце, якая амаль усё гадаванне і выхаванне двух сыноў – Віктара і Валянціна – узваліла на свае плечы. Як і раней, сёння я ўвесь у пошуках чагосьці новага, крэатыўнага, і мае сямейнікі па-ранейшаму дапамагаюць, чым могуць, падтрымліваюць усе мае задумкі і парывы. Аглядаючыся назад, можна з пэўнай гордасцю і годнасцю гаварыць пра двух сыноў, пра шматлікія дрэвы, пасаджаныя мной нават каля галоўнага корпуса БДУ, пра яшчэ большую колькасць напісаных кніг, брашур, артыкулаў, мастацкіх твораў... Вельмі хочацца завяршыць свой кароткі жыццёпіс словамі самога К. Каліноўскага, які натхніў мяне на змаганне за годнасць свайго народа і роднай мовы:

Не наракай, народзе, на сваю бяздолю,
А прымі цяжкую кару – прадвечнага волю...
А калі мяне ўспомніш, шчыра памаліся.
То я з таго свету табе адзавуся...

АСНОЎНЫЯ ДАТЫ ЖЫЦЦЯ І ДЗЕЙНАСЦІ М. В. АБАБУРКІ

- 1941 г., 15 мая – нарадзіўся ў вёсцы Морач Клецкага раёна Мінскай (былой Баранавіцкай) вобласці.
- 1966 г. – скончыў філалагічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.
- 1966–1967 гг. – працаваў настаўнікам беларускай мовы і літаратуры, рускай мовы і літаратуры, нямецкай мовы ў Грабянецкай сярэдняй школе Чэравенскага раёна Мінскай вобласці.
- 1966–1969 гг. – вучоба ў аспірантуры пры кафедры беларускай мовы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта па спецыяльнасці «Беларуская мова».
- 1970 г. – старшы выкладчык кафедры беларускай мовы Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя А. А. Куляшова.
- 1971 г. – абарона кандыдацкай дысертацыі «Дыялектная лексіка ў беларускай савецкай прозе» ў Беларускім дзяржаўным універсітэце.
- 1973–1983 гг. – загадчык кафедры беларускай мовы Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя А. А. Куляшова.
- 1976 – атрымаў выцонае званне дацэнта.
- 3 1993 г. – прафесар кафедры беларускай мовы Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя А. А. Куляшова (Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. А. Куляшова).
- 2001 г. – абарона доктарскай дысертацыі «Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры» ў Беларускім дзяржаўным універсітэце.
- 1982 г. – узнагароджаны Ганаровай граматай Міністэрства асветы БССР.
- 1983 г. – узнагароджаны Граматай Вярхоўнага савета БССР.
- 1993 г. – узнагароджаны Граматай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.
- 2003 г. – узнагароджаны Граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.
- 2001–2005 гг. – кіраўнік заданняў Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў па беларускай мове і літаратуры.
- 2011–2013 гг. – кіраўнік заданняў падпраграмы «Беларуская мова і літаратура ў кантэксце цывілізаванага развіцця Рэспублікі Беларусь: гісторыя, сучасны стан, тэндэнцыі».
- 02.06.2015 г. – узнагароджаны Ганаровай граматай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

ФОТАМАТЭРЫЯЛЫ І ДАКУМЕНТЫ

Сям'я (маці, сястра і брат)
Мікалай Васільевіч Абабурка
(першы злева)

Магілёўскі педінстытут, філфак, беларуская група, 1978 г.

Сям'я (жонка і яе пляменнік)

Мікалай Васільевіч Абабурка з выпускнікамі

На дэманстрыцы:
Б. С. Бесчарзўных, В. В. Люкевіч, М. В. Абабурка (першы справа)

М. В. Абабурка (справа) і Г. І. Сардыка

На дэманстрацыі:
Г. І. Сардыка, В. І. Атрашкевіч, М. В. Абабурка (першы справа)

Ю. С. Далгоў і М. В. Абабурка (справа)

Сімферопаль, 1989 г.

Кафедра беларускай мовы, 1995 г.

**Постановление Президиума Совета Республики
Национального собрания Республики Беларусь
от 8 декабря 2003 г. № 611-ПРСР О награждении
Н.В.Абабурко и С.М.Чернова Почетной грамотой
Национального собрания Республики Беларусь**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ПРЕЗИДИУМА СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ
НАЦИОНАЛЬНОГО СОБРАНИЯ**

РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

8 декабря 2003 г. № 611-ПРСР

**О НАГРАЖДЕНИИ Н.В.АБАБУРКО И С.М.ЧЕРНОВА ПОЧЕТНОЙ
ГРАМОТОЙ
НАЦИОНАЛЬНОГО СОБРАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

Президиум Совета Республики Национального собрания
Республики
Беларусь ПОСТАНОВЛЯЕТ:

За многолетнюю плодотворную педагогическую и
научно-исследовательскую работу и значительный вклад в
реализацию
социальной политики Республики Беларусь наградить
Почетной грамотой
Национального собрания Республики Беларусь:

Абабурко Николая Васильевича – профессора кафедры
белорусского
языка учреждения образования «Могилевский
государственный
университет имени А.А.Кулешова»;

Чернова Станислава Михайловича – заведующего
кафедрой
экспериментальной и теоретической физики учреждения
образования
«Могилевский государственный университет имени
А.А.Кулешова».

**Председатель Совета Республики
Национального собрания Республики Беларусь
Г.Новицкий**

Сустрэча выпускнікоў філалагічнага факультэта 1966 года ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце.
Чэрвень, 2006 г.

М. В. Абабурка ў цэнтры другога рада

Юбілей, 65 год

Юбілей, 65 год

Сустрэча супрацоўнікаў факультэта славянскай філалогіі з роднымі А. А. Куляшова
(М. В. Абабурка першы злева)

З унукам

Ля роднай хаты, 2011

ХРАНАЛАГІЧНЫ ПАКАЗАЛЬНІК ПУБЛІКАЦЫЙ

1963

Абабурка, М. В. Сказаў, як звязаў. Беларускія прыказкі, прымаўкі і выслоўі / сабраў і запісаў М. Абабурка // Беларусь. – 1963. – № 12. – С. 31.

1965

Абабурка, М. Сказаў, як звязаў. Беларускія прыказкі, прымаўкі і выслоўі / сабралі і запісалі: У Януковіч, М. Абабурка // Беларусь. – 1965. – № 1. – С. 27.

1968

Абабурка, М. В. Лексічныя дыялектызмы ў праявічых творах беларускіх савецкіх пісьменнікаў / М. В. Абабурка // Праблемы беларускай філалогіі : тэзісы дакладаў Рэспубліканскай канферэнцыі. – Мінск, 1968. – С. 3–5.

1969

Абабурка, М. В. Некаторыя асаблівасці выкарыстання лексічных дыялектызмаў беларускімі савецкімі пісьменнікамі / М. В. Абабурка // Тэзісы міжвузавскай навукова-теарэтычнай канферэнцыі моладых уčenых : па выніках навукова-даследавальскай работы за 1968–1969 учебны год / М. В. Абабурка. – Мінск, 1969. – С. 146–147.

Абабурка, М. В. Ужыванне лексічных дыялектызмаў / М. В. Абабурка // Веснік БДУ, Сер. 4. – 1969. – № 2. – С. 57–61.

1971

Абабурка, Н. В. Дыялектная лексіка в белорусской советской художественной прозе : автореф. дис.... канд. филолог. наук / Н. В. Абабурка. – Мінск : МГПИ ім. А. М. Горькага, 1971. – 18 с.

Абабурка, М. В. Дыялектная лексіка ў творах Ц. Гарпыга / М. В. Абабурка // Лінгвістычныя даследаванні : зборнік артыкулаў / пад рэд. А. Я. Супруна, Я. М. Камароўскага, Г. А. Карабана. – Мінск, 1971. – С. 3–12.

1973

Абабурка, М. В. Аб падрыхтоўцы абласнога слоўніка Магілёўшчыны / М. В. Абабурка // Рэгіянальныя асаблівасці беларускай мовы, літаратуры і фальклору : тэзісы дакладаў Рэспубліканскай канферэнцыі. – Гомель, 1973. – С. 3–5.

Абабурка, М. В. Адносна тэрміна “дыялектызм” / М. В. Абабурка // Вывучэнне беларускай мовы ў педінстытутах БССР : матэрыялы Рэспубліканскага навукова-метадычнага семінара. – Мінск, 1973. – С. 143.

Абабурка, М. В. Вывучэнне дыялектнай лексікі ў ВНУ / М. В. Абабурка // Вывучэнне беларускай мовы ў педінстытутах БССР : матэрыялы Рэспубліканскага навукова-метадычнага семінара. – Мінск, 1973. – С. 3–4.

1974

Абабурка, М. В. Тэрытарыяльныя дыялектызмы ў розных жанрах сучаснай беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка // Вопросы спецификации жанров

художественной литературы : тезисы докладов участников межвузовской научно-теоретической конференции, Могилев, 16–18 мая 1974 г. – Минск, 1974. – С. 92–93.

1975

Абабурка, М. В. Адносна лінгвістычнага аналізу тэксту / М. В. Абабурка // Лінгвістычны аналіз тэксту : матэрыялы семінара. – Мінск, 1975. – С. 3.

Абабурка, М. В. Элементы вусна-гутарковай мовы ў рамане І. Мележа “Людзі на балоце” / М. В. Абабурка // Лінгвістычны аналіз тэксту : матэрыялы семінара. – Мінск, 1975. – С. 76–82.

Абабурка, М. В. Аматарам жывога беларускага слова / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1975. – 8 мая.

1976

Абабурка, М. В. Дыялектнае слова ў мастацкім творы / М. В. Абабурка // Полымя. – 1976. – № 8 – С. 240–251.

1977

Абабурка, М. В. Да праблемы ўзаемадзеяння рускай і беларускай моў / М. В. Абабурка // Тыпалогія славянскіх моў і ўзаемадзеянне славянскіх літаратур : тэзісы дакладаў III Рэспубліканскай канферэнцыі. – Мінск, 1977. – С. 82.

Абабурка, М. В. Экспрэсіўныя назвы ў гаворцы в. Морач Клецкага раёна / М. В. Абабурка // Народная лексіка. – Мінск, 1977. – С. 178–183.

Абабурка, М. В. Багатая душа народа... / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1977. – 23 ліпеня.

1978

Абабурка, М. В. Метадычныя ўказанні па збору і сістэматызацыі дыялектнага матэрыялу для студэнцкай курсавай (дыпломнай) працы на беларускім аддзяленні філалагічнага факультэта / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДЦП імя А. А. Куляшова, 1978. – 26 с.

Абабурка, М. В. Экспрэсіўныя дзеясловы ў гаворцы в. Морач Клецкага раёна / М. В. Абабурка // Жывое слова. – Мінск, 1978. – С. 178–183.

Абабурка, М. В. Жывое слова Магілёўшчыны / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1978. – 13 снежня.

1979

Абабурка, М. В. Дыялектызмы ў творах беларускіх савецкіх пісьменнікаў : кароткі слоўнік-даведнік / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1979. – 144 с.

Абабурка, М. В. З народных крыніц / М. В. Абабурка // Полымя. – 1979. – № 1. – С. 252–256.

Абабурка, М. В. Са слоўніка Магілёўшчыны / М. В. Абабурка // Народная словатворчасць. – Мінск, 1979. – С. 82–93.

Абабурка, М. В. Узаемадзеянне рэгіянальнага і агульнанароднага ў мастацкім стылі сучаснай беларускай мовы / М. В. Абабурка // Асаблівасці развіцця літаратурнага працэсу ў Беларусі на сучасным этапе. – Мінск, 1979. – С. 146–150.

1980

Абабурка, М. В. Пытанні і заданні па “Лінгвістычным аналізе тэкстаў” : дапаможнік для студэнтаў V курса беларускага аддзялення / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДПП імя А. А. Куляшова, 1980. – 50 с.

1981

Абабурка, М. В. Вучоны з сусветным імем / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1981. – 14 красавіка.

Абабурка, М. В. Вывучэнне мовы Мсціслаўшчыны / М. В. Абабурка // Беларусь. – 1981. – № 12. – С. 32.

Абабурка, М. В. Жывая мова беларусаў / М. В. Абабурка // ЛіМ. – 1981. – 15 мая.

Абабурка, М. В. Культура роднай мовы / М. В. Абабурка // Настаўніцкая газета. – 1981. – 26 жніўня.

Матэрыялы да абласнога слоўніка Магілёўшчыны / уклад. М. В. Абабурка, Л. І. Аляксеенка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1981. – Вып. 1. – 128 с.

Абабурка, М. В. Моўныя фарбы Мсціслаўшчыны / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1981. – 24 ліпеня

Абабурка, М. В. Праблема агульнанароднага і дыялектнага ў сучаснай беларускай мове / М. В. Абабурка // Настаўніцкая газета. – 1981. – 13 мая.

Абабурка, М. В. Стылістычна абмежаваныя словы ў мове беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1981. – 160 с.

1982

Абабурка, М. В. Адзін з першых. / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1982. – 20 сакавіка.

Абабурка, М. В. Пра некаторыя асаблівасці дакастрычніцкай творчасці Я. Купалы і Я. Коласа / М. В. Абабурка // Творчая спадчына Я. Купалы і Я. Коласа і развіццё славянскіх моў і літаратур : тэзісы дакладаў. – Мінск, 1982. – С. 128–129.

1983

Абабурка, М. В. Аб’ект даследавання – мовазнаўства / М. В. Абабурка // Настаўніцкая газета. – 1983. – 27 жніўня.

Бабраўнічы, М. (Абабурка, М. В.) Асеннія суніцы ; Апенькі-пілоты ; Дзіва дзівоснае / М. Бабраўнічы (М. В. Абабурка) // Магілёўская праўда. – 1983. – 21 кастрычніка.

Абабурка, М. В. Выдатны твор па мовазнаўству / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1983. – 15 сакавіка.

Абабурка, М. В. Параўнальная граматыка беларускай і рускіх моў : праграма для педінстытутаў (па спецыяльнасці № 2102 “Беларуская мова і літаратура”) / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1983. – 12 с.

1984

Абабурка, М. В. Кароткая гісторыя беларускага мовазнаўства : праграма спецкурса / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДПП імя А. А. Куляшова, 1984. – 8 с.

1985

Абабурка, М. В. Гутарковая мова / М. В. Абабурка // Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі : у 5 т. – Мінск, 1985. – Т. 2. – С. 242–243.

Абабурка, М. В. Моўныя скарбы Мсціслаўшчыны / М. В. Абабурка // ЛіМ. – 1985. – 26 ліпеня.

Абабурка, М. В. Сустрэча з прыродай : мініяцюры / М. В. Абабурка // Маладосць. – 1985. – № 7. – С. 121–126.

1986

Абабурка, М. В. Беларускае слова і яго вывучэнне / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1986. – 127 с.

Абабурка, М. В. Моўна-стылёвыя асаблівасці ў творах А. Куляшова / М. В. Абабурка // Аркадзь Куляшоў: вывучэнне творчасці ў ВНУ : метадычныя рэкамендацыі. – Магілёў, 1986. – Ч. III. – С. 4–5.

1987

Абабурка, Н. В. Белорусское слово и его изучение / Н. В. Абабурко // Научно-реферативный бюллетень АН БССР. – Минск, 1987. – Ч. 1. – № 89. – С. 79–82.

Абабурка, М. В. Ваўкі ; Мінулае не вяртаецца ; Дзіва і факт ; Галубіная вернасць ; Апенькі на балконе ; Малыны... на дрэве ; Калі ж нам хадзіць у арэхі? ; Асенні крыгаход / М. В. Абабурка // ЛіМ. – 1987. – 13 лютага.

Абабурка, М. В. Вяртанне ў пасляваеннае дзяцінства / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1987. – 11 лістапада.

Абабурка, М. В. Міжпрадметныя сувязі на уроках беларускай мовы і літаратуры / М. В. Абабурка // Педагогіка : рэспубліканскі міжведамствены зборнік. – Мінск, 1987. – Вып. 28. – С. 3–14.

Абабурка, М. В. Письмовая мова / М. В. Абабурка // Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва : у 5 т. – Мінск, 1987. – Т. 4. – С. 301.

Абабурка, М. В. Развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1987. – 182 с.

1988

Абабурка, М. В. Беларускі Даль : [да 200-годдзя з дня нараджэння І. І. Насовіча] / М. В. Абабурка // Іскра (Чавусы). – 1988. – 24 верасня.

Абабурка, М. В. Беларускі Даль : [да 200-годдзя з дня нараджэння І. І. Насовіча] / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1988. – 30 верасня.

Абабурка, М. В. Беларускі народ і яго мова / М. В. Абабурка // Чырвоны сцяг (Краснаполле). – 1988. – 2 снежня.

Абабурка, М. В. Беларускі народ і яго мова / М. В. Абабурка // Шлях Кастрычніка (Хоцімск). – 1988. – 2 снежня.

Абабурка, М. В. БССР: крокі здзяйсненняў / М. В. Абабурка // Кіраўск. – 1988. – 29 снежня.

Абабурка, Н. В. Диалектизмы в произведениях белорусских советских писателей / Н. В. Абабурко // Научно-реферативный бюллетень АН БССР. – 1988. – № 93. – С. 116–119.

Абабурка, М. В. З сёвой мінуўшчыны / М. В. Абабурка // Трыбуна працы (Ба-
бруйск). – 1988. – 24 снежня.

Абабурка, М. В. Пра Беларусь і беларусаў / М. В. Абабурка // Сцяг Саветаў
(Клічаў). – 1988. – 24 снежня.

Абабурка, М. В. Равеснік рэспублікі : [да 70-годдзя з дня нараджэння
Ф. М. Янкоўскага] / М. В. Абабурка // Сцяг Радзімы (Глуск). – 1988. – 20 верасня.

Абабурко, Н. В. Развитие языка белорусской художественной литературы /
Н. В. Абабурко // Научно-реферативный бюллетень АН БССР. – 1988. – № 93. –
С. 68–73. (в соавт.).

Абабурко, Н. В. Стилистически ограниченные слова в языке белорусской худо-
жественно литературы / Н. В. Абабурко // Научно-реферативный бюллетень АН БССР. –
1988. – № 93. – С. 120–124.

Абабурка, М. В. Тры апавяданні / М. В. Абабурка // Маладосць. – 1988. – № 6. –
С. 7–30.

Абабурка, М. В. Хто гаспадар? / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1988. –
12 студзеня.

Абабурка, М. В. Шматтранны талент / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. –
1988. – 20 верасня.

1989

Абабурка, М. В. З днём нараджэння, Савецкая Беларусь! / М. В. Абабурка // Удар-
ны фронт (Шклоў). – 1989. – 1 студзеня.

Абабурка, М. В. З днём нараджэння, Савецкая Беларусь! / М. В. Абабурка // Маяк
Прыдняпроўя (Быхаў). – 1989. – 1 студзеня.

Абабурка, М. В. Невядомае становіцца вядомым / М. В. Абабурка // Чырвоная
змена. – 1989. – 12 жніўня.

Абабурка, М. В. Прасвятляй, “Свіцязь”! / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. –
1989. – 1 ліпеня.

Абабурка, М. В. Россыны / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1989. –
17 кастрычніка.

Абабурка, М. В. Энцыклапедыя пра Скарыну / М. В. Абабурка // Магілёўская
праўда. – 1989. – 1 ліпеня.

1990

Абабурка, М. В. Гісторыі пацёртыя радкі / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. –
1990. – 3 лістапада.

Абабурка, М. В. Дзядзька Станіслаў / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. –
1990. – 7 жніўня.

Абабурка, М. В. Каментарый да “Лесніковай пасады” / М. В. Абабурка // Белару-
ская мова і літаратура ў школе. – 1990. – № 2. – С. 51–53.

Абабурка, М. В. Кніжнікі старажытнай Магілёўшчыны / М. В. Абабурка //
Магілёўская праўда. – 1990. – 29 верасня.

Абабурка, М. В. Мовы ўсходніх славян / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. –
1990. – 23 студзеня.

Абабурко, Н. В. О двуязычии в белорусской художественной литературе /
Н. В. Абабурко // Русский язык в школе. – 1990. – № 3. – С. 89–93.

1991

Абабурка, М. В. Асновы культуры мовы : праграма для педінстытутаў РБ (па спецыяльнасці 02.19 «Беларуская мова і літаратура») / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1991. – 12 с.

Абабурка, М. В. Буйнічы...Буйнічае поле... / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 29 жніўня ; 5 верасня.

Абабурка, М. В. Выступаючы, выступовец, выступальнік / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1991. – 25 снежня.

Абабурка, М. В. Дыялектызмы і рэгіяналізмы ў беларускай мастацкай літаратуры 80–90 гадоў / М. В. Абабурка // Дыялекталогія і культура беларускай мовы : тэзісы дакладаў Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі. – Мінск, 1991. – С. 3–5.

Абабурка, М. В. Заліставаць, лістоўна, ліставанне. Заканвертаваць, расканвертаваць. Усанабожыць / М. В. Абабурка // Звязда. – 1991. – 25 мая.

Абабурка, М. В. Зорка Максіма / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 5, 6 лістапада.

Абабурка, М. В. Ілля Капіевіч-Капіеўскі / М. В. Абабурка // Беларуская мова і літаратура ў школе. – 1991. – № 11. – С. 80.

Абабурка, М. В. Ілля Капіевіч: хто ён і адкуль? / М. В. Абабурка // Настаўніцкая газета. – 1991. – 25 верасня.

Абабурка, М. В. А. Куляпоў і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка // А. А. Куляпоў і вывучэнне яго творчасці ў ВНУ і школе ў кантэксце сучаснай беларускай літаратуры : тэзісы навуковых дакладаў і паведамленняў. – Магілёў, 1991. – С. 55–58.

Абабурка, М. В. Падарожнікі пра старажытную Магілёўшчыну / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 29 жніўня ; 5 верасня.

Абабурка, М. В. Пакрыўджанні лёсам і людзьмі / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 4 кастрычніка.

Абабурка, М. В. Папярэднікі Скарыны / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 11 мая.

Абабурка, М. В. Параўнальная граматыка беларускай і рускай моў : праграма для педінстытутаў РБ (па спецыяльнасці 02.19 «Беларуская мова і літаратура»). – Мінск : Вышэйшая школа, 1991. – 12 с.

Абабурка, М. В. Праблемы мастацкага стылю і мовы мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка // Беларуская мова і літаратура ў школе. – 1991. – № 11. – С. 53–56.

Абабурка, М. В. Родам з Мсціслаўшчыны / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 19 красавіка.

Абабурка, М. В. Тарас з горацкай прапіскай / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 29 верасня.

Абабурка, М. В. «Хаваншчына» і М. А. Рымскі-Корсакаў / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1991. – 9 жніўня.

Абабурка, М. В. «Халоп» Пятра Вялікага / М. В. Абабурка // Маладосць. – 1991. – № 10. – С. 131–135.

Бабраўнічы, М. (Абабурка, М. В.) Зладзейка з доўгім хвостом / М. Бабраўнічы (М. В. Абабурка) // Магілёўская праўда. – 1991. – 6 лістапада.

Бабраўнічы, М. (Абабурка, М. В.) Непажаданы араты ; Тры знаёмствы / М. Бабраўнічы (М. В. Абабурка) // Магілёўская праўда. – 1991. – 29 кастрычніка.

Бабраўнічы, М. (Абабурка, М. В.) Ой, людзі, людзі...; Заяц-хітун / М. Бабраўнічы (М. В. Абабурка) // Магілёўская праўда. – 1991. – 19 лістапада.

Бабраўнічы, М. (Абабурка, М. В.) Паядынак / М. Бабраўнічы (М. В. Абабурка) // Магілёўская праўда. – 1991. – 17 кастрычніка.

Бабраўнічы, М. (Абабурка, М. В.) Фарбы восені ; Смярдзюха ; “Піпчолкі” / М. Бабраўнічы (М. В. Абабурка) // Магілёўская праўда. – 1991. – 9 кастрычніка.

1992

Абабурка, М. В. І. Воўк-Левановіч / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1992. – 11 студзеня.

Абабурка, М. В. М. Гарэцкі і развіццё апавядальнай мовы / М. В. Абабурка // Першыя Гарэцкія чытанні : тэзісы дакладаў і паведамленняў. – Горкі, 1992. – С. 79–83.

Абабурка, М. В. Я. Колас і развіццё беларускай апавядальнай мовы / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 1992. – № 11. – С. 31–36.

Абабурка, М. В. Мова М. Гарэцкага / М. В. Абабурка // Магілёўская праўда. – 1992. – 22 студзеня.

Абабурка, М. В. Параўнальная граматыка беларускай і рускай моў : вучэбны дапаможнік / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1992. – 224 с.

Абабурка, М. В. Яшчэ некалькі версій... / М. В. Абабурка // Звязда. – 1992. – 10 кастрычніка.

Абабурка, М. В. Яшчэ раз пра Іллію Капіевіча / М. В. Абабурка // Настаўніцкая газета. – 1992. – 21 сакавіка.

1993

Абабурка, М. В. Асаблівасці выкарыстання моўна-выяўленчых сродкаў у творах М. Гарэцкага / М. В. Абабурка // Другія Гарэцкія чытанні. – Горкі, 1993. – С. 13–18.

Абабурка, М. В. Было б семдзесят пяць, але... / М. В. Абабурка // Польша. – 1993. – № 11. – С. 219–225.

Абабурка, М. В. Коварат і Калаўрот / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1993. – 12 кастрычніка.

Абабурка, М. В. “Лона” і “Улонне” / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1993. – 12 кастрычніка.

Абабурка, М. В. Мова твораў М. Гарэцкага / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 1993. – № 7. – С. 30–33 ; № 8. – С. 31–35.

Спіс збіральнікаў : [Абабурка М. В. [і інш.] // Лексічны атлас беларускіх народных гаворак : у 5 т. – Мінск, 1993. – Т. 1 : Раслінны і жывельны свет. – С. 27.

1994

Абабурка, М. В. Броўка Пётр Усцінавіч / М. В. Абабурка // Беларуская мова : энцыклапедыя. – Мінск, 1994. – С. 95–96.

Абабурка, М. В. Гарэцкі Максім Іванавіч / М. В. Абабурка // Беларуская мова : энцыклапедыя. – Мінск, 1994. – С. 123–125.

Абабурка, М. В. Глебка Пятро Фёдаравіч / М. В. Абабурка // Беларуская мова : энцыклапедыя. – Мінск, 1994. – С. 156–157.

Абабурка, М. В. Дакуль будзе “датычваць” ды “датычыцца”? / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1994. – 10 траўня.

Абабурка, М. В. Эмацыянальна-экспрэсіўная народна-дыялектная лексіка ў праявіх творах беларускіх савецкіх пісьмёнікаў / М. В. Абабурка // Слова беларускае: з гісторыі лексікалогіі і лексікаграфіі. – Мінск, 1994. – С. 11–20.

Абабурка, М. В. Каганец Карусь / М. В. Абабурка [і інш.] // Беларуская мова : энцыклапедыя. – Мінск, 1994. – С. 238–240.

Абабурка, М. В. Культура беларускай мовы / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1994. – 122 с.

Абабурка, М. В. Наш таленавіты зямляк / М. В. Абабурка // Запаветы Леніна (Асіповічы). – 1994. – 3 верасня.

Абабурка, М. В. Паддабца і спадабца / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1994. – 10 траўня. – С. 5.

Абабурка, М. В. Правапіс і вымаўленне / М. В. Абабурка // Маладосць. – 1994. – № 11. – С. 242–253.

Абабурка, М. В. Спроба лінгваэстэтычнага аналізу “Ціхай плыні” М. Гарэцкага / М. В. Абабурка // Гарэцкія чытанні : матэрыялы дакладаў і паведамленняў. – Мінск, 1994. – С. 1–4.

Абабурка, М. В. Трэба абмяркоўваць і ўвесь звод правапісны / М. В. Абабурка // Звязда. – 1994. – 1 красавіка.

Абабурка, М. В. Увага: займеннік! / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 1994. – № 11. – С. 30–32.

Абабурка, М. В. Ці быў К. Тураўскі аўтарам “Слова аб палку Ігаравым”? / М. В. Абабурка // Крыніца. – № 10. – С. 18–23.

Абабурка, М. В. Ці быў К. Тураўскі аўтарам “Слова аб палку Ігаравым”? / М. В. Абабурка // ЛіМ. – 1994. – 11 сакавіка.

Абабурка, М. В. Ці жывы май? / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1994. – 18 траўня.

1995

Абабурка, М. В. Годна размаўляў з усім светам : [роля К. Чорнага ў развіцці беларускай літаратурнай мовы] / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 1995. – № 7. – С. 37–47.

Абабурка, М. В. Недатыка і нядократка / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1995. – 26 красавіка. – С. 5.

Абабурка, М. В. Пра “лішнія словы” і яшчэ пра сёе-тое / М. В. Абабурка // Наша слова. – 1995. – 14 сакавіка. – С. 5.

1996

Абабурка, М. В. Вучоны і асветнік ці “халоп” Пятра Вялікага? / М. В. Абабурка // Сыны і пасынкі Беларусі. – Мінск, 1996. – С. 71–92.

Абабурка, М. В. “Тяджу я ў потнае акно вялікай будучыні...” : [шпрыхі творчасці М. Чарота] / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 1996. – № 11. – С. 42–50.

Абабурка, М. В. Да этналінгвістычнага аналізу твораў М. Гарэцкага / М. В. Абабурка // Гарэцкія чытанні. – Мінск, 1996. – С. 25–29.

Абабурка, М. В. Мова беларускай мастацкай літаратуры як форма нацыянальнай свядомасці / М. В. Абабурка // Матэрыялы міжнароднага навучнага семінара, прысвечанага памяці О. В. Озаровскага. – Могілёў : МГПИ ім. А. А. Кулепова, 1996. – С. 8–9.

Абабурка, М. В. “...Трэба добра абшарыць кішэні свае памяці...” : нататкі пра “згубленыя словы” / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 1996. – № 3. – С. 68–80.

1997

Абабурка, М. В. Асновы лінгвістыкі літаратурна-мастацкага тэксту : матэрыялы для спецкурса / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДП імя А. А. Куляшова, 1997. – 69 с.

Абабурка, М. В. Асновы лінгвістыкі мастацкага тэксту : праграма спецкурса / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДП імя А. А. Куляшова, 1997. – 8 с.

1998

Абабурка, М. В. Важкі ўклад у беларускае мовазнаўства / М. В. Абабурка // Мовазнаўцы Магілёўшчыны : біябібліяграфічны паказальнік. – Магілёў, 1998. – С. 2–5.

Абабурка, М. В. Магілёў – горад спрадвечна беларускі / М. В. Абабурка // Старонкі гісторыі Магілёва : зборнік навуковых прац удзельнікаў навуковай канферэнцыі “Гісторыя Магілёва: мінулае і сучаснасць”. – Магілёў : [б. в.], 1998. – С. 13–16.

Абабурка, М. В. Пра эскіпрэсійныя магчымасці сучаснай беларускай мовы / М. В. Абабурка // Валентносная граматыка в структурном и коммуникативном аспектах и ее выразительные возможности в языке и речи. – Могилев, 1998. – С. 60–62.

Абабурка, М. В. Рэгіяналізмы ў моўнай тканіне мастацкага твора / М. В. Абабурка // Святоло сакавіцкага сонца : [навуковае выданне да 60-х угодкаў прафесара Г. М. Малажай]. – Брэст, 1998. – С. 173–177.

Абабурка, М. В. Слоўнік-даведнік асноўных лінгвістычных і тэксталагічных тэрмінаў / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 1998. – 24 с.

1999

Абабурка, М. В. Асаблівасці перакладу рускамоўных тэкстаў на беларускую мову : дапаможнік для студэнтаў філфака / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 1999. – 18 с.

Абабурка, М. В. Да вывучэння мовы беларускай мастацкай літаратуры ва ўніверсітэце і сярэдняй школе / М. В. Абабурка // Подготовка педагогических кадров в условиях классического университета : тезисы докладов и выступлений. – Могилев : МГУ им. А. А. Кулешова, 1999. – С. 185–188.

2000

Абабурка, М. В. Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры : манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2000. – 204 с.

Абабурка, М. В. Пытанні і заданні для самападрыхтоўкі студэнтаў па дысцыпліне “Сучасная беларуская літаратурная мова” / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2000. – Ч. 1. – 24 с.

Абабурка, М. В. Філалагічнасць як моўна-стылёвая адметнасць твораў Аркадзя Куляшова / М. В. Абабурка // TERRA ALBA I. Праблемы беларускага літаратуразнаўства : [да 85-годдзя з дня нараджэння А. Куляшова]. – Мінск, 2000. – С. 51–54.

2001

Абабурка, М. В. Дапаможнік для СРС па спецкурсе “Пераклад рускамоўных тэкстаў на беларускую мову” / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2001. – 26 с.

Абабурка, М. В. Ідыяматычныя выразы ў творах А. Куляшова / М. В. Абабурка // Кулеповские чтения : материалы научно-методической конференции, Могилев, 7 февраля 2001 г. – Могилев, 2001. – С. 39–41.

Абабурка, М. В. Некаторыя меркаванні наконт праблемы “пісьменнік і мова” / М. В. Абабурка, Т. І. Тарасенка // Акрыслення словам : зборнік артыкулаў, успамінаў. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2001. – С. 116–121.

Абабурка, М. В. Праца беларускіх паэтаў над мовай і стылем сваіх твораў / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2001. – № 2–3. – С. 69–81.

Абабурка, М. В. Сінкрэтычнае маўленне ў беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка // Роднае слова. – 2001. – № 5. – С. 39–43.

Абабурка, М. В. Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры : аўтарэф. дыс. ... доктара філалаг. навук : 10.02.01 / М. В. Абабурка ; Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. – Мінск : БДУ, 2001. – 40 с.

Абабурка, М. В. Яны прапавалі на будучае / М. В. Абабурка // Акрыслення словам : зборнік артыкулаў, успамінаў. – Магілёў, 2001. – С. 7–12.

2002

Абабурка, М. В. Асновы стылістычнага аналізу літаратурна-мастацкага тэксту : метадычныя рэкамендацыі / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2002. – 28 с.

Абабурка, М. В. А. Куляшоў і беларускае вусна-гутарковае маўленне / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2002. – № 2–3. – С. 80–86.

2003

Абабурка, М. В. Да ўдакладнення паняццяў “Мова пісьменніка” і “Мова мастацкай літаратуры” / М. В. Абабурка // Матэрыялы навука-метадической конференции преподавателей и сотрудников по итогам научно-исследовательской работы в 2002 году : тезисы докладов, Могилев, 3–7 февраля 2003 г. – Могилев : МГУ им. А. А. Кулепова, 2003. – С. 68–70.

Абабурка, М. В. Найбольш эфектыўныя аспекты вывучэння мовы беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка // Избранные научные труды ученых МГУ имени А. А. Кулепова. – Могилев : МГУ им. А. А. Кулепова, 2003. – С. 41–45.

Абабурка, М. В. Праца беларускіх празаікаў над мовай і стылем мастацкіх твораў / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2003. – № 1. – С. 75–86.

Абабурка, М. В. Тэарэтычныя асновы беларускай лінгвістычнай тэксталогіі : дапаможнік / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2003. – 116 с.

2004

Абабурка, М. В. Адметнасці ў стылі і мове твораў В. Быкава : дапаможнік для студэнтаў і настаўнікаў па спецыяльнасці “Беларуская мова і літаратура” / М. В. Абабурка, Т. І. Тарасенка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2004. – 72 с.

Абабурка, М. В. Практычныя асновы беларускай лінгвістычнай паэтыкі і тэксталогіі : дапаможнік для студэнтаў-журналістаў / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2004. – 46 с.

Абабурка, М. В. Сэнсаадрознівальная і сюжэтна-тэматычная функцыя некаторых паўтораў у паэзіі А. Куляшова / М. В. Абабурка // Куляшоўскія чытанні. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2004. – С. 146–148.

2005

Абабурка, М. В. Ад гутарковай мовы да літаратурна-мастацкага тэксту : на матэрыяле твораў М. Зарэцкага : дапаможнік / М. В. Абабурка, І. М. Ячмянёва. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2005. – 116 с.

Абабурка, М. В. З архіўных роспукаў / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2005. – № 2–3. – С. 83–90.

Абабурка, М. В. Лінгватэксталагічныя назіранні над беларускай ваеннай прозай другой паловы XX ст. / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2005. – № 1. – С. 58.

Матэрыялы да абласнога слоўніка Магілёўшчыны. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2005. – Вып. 2 : Матэрыялы да абласнога слоўніка Магілёўшчыны / М. В. Абабурка [і інш.]. – 80 с.

Мова сучаснай беларускай мастацкай літаратуры : манаграфія / М. В. Абабурка [і інш.]. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2005. – 248 с.

2006

Абабурка, М. В. Лінгвістыка тэксту як спецыфіцы : метадычныя рэкамендацыі / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2006. – 22 с.

Абабурка, Н. В. В. Корбут “Автора!” / Н. В. Абабурка // СБ. Беларусь сегодня. – 2006. – 6 июня. – Водгук на артыкул: Корбут, В. “Автора!” / В. Корбут // СБ. Беларусь сегодня. – 2006. – 28 июня.

2007

Абабурка, М. В. Тэорыя і практыка перакладу : дапаможнік / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2007. – 88 с.

2008

Абабурка, М. В. Беларуская лінгвістычная паэтыка і тэксталогія : манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2008. – 272 с.

Абабурка, М. В. Быць ці не быць лінгвістычнай тэрміналогіі?! / М. В. Абабурка // Матэрыялы навучна-метадической канферэнцыі прафесараў і супрацоўнікаў па ітогам навучна-даследавальскай работы в 2007 г., Могилев, 7–8 февраля 2008 г. – Могилев : МГУ им. А. А. Кулешова, 2008. – С. 172–174.

Абабурка, М. В. Лінгвістыка тэксту : дапаможнік / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2008. – 140 с.

Абабурка, М. В. Студэнт і выкладчык, журналіст і байкапісец / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2008. – № 4. – С. 260–261.

2009

Абабурка, М. В. Лінгвістычная тэксталогія – самастойнае адгалінаванне філалогіі / М. В. Абабурка // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 2009. – №1. – С. 121–126.

Абабурка, М. В. Задачы вывучэння твораў Аркадзя Куляшова з пазіцыі сучаснай лінгвістычнай паэтыкі і тэксталогіі / М. В. Абабурка // Куляшоўскія чытанні. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2009. – С. 3–4.

Абабурка, М. В. Рускі стаў сапраўдным беларусам : [да 120-годдзя з дня нараджэння М. Я. Байкова] / М. В. Абабурка // Універсітэцкі веснік. – 2009. – № 9. – С. 4.

Абабурка, М. В. Тэксталагічны аналіз – першааснова лінгвістычнага (філалагічнага) аналізу літаратурна-мастацкага тэксту / М. В. Абабурка // Матэрыялы навучна-метадической канферэнцыі прэподавателёў і супрацоўнікоў па выніках навучна-даследавальскай работы ў 2008 г., Могілев, 3–4 студзеня 2009 г. / пад рэд. А. В. Іванова. – Могілев, 2009. – С. 196–198.

2010

Абабурка, М. В. Інтэрферэнцыя – асноўная перашкода ў пазнанні культуры маўлення / М. В. Абабурка // Русский язык в контексте культуры : зборнік навуковых артыкулаў. – Могілев : МГУ ім. А. А. Куляшова, 2010. – С. 38–41.

Абабурка, М. В. Рознастылевыя тэксты і іх аналіз : вучэбна-метадычны дапаможнік для студэнтаў вышэйшых навуковых устаноў / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2010. – 212 с.

Абабурка, М. В. Стылізаваныя і сінтэзаваныя тэксты: кантэксталагічны аналіз : метадычныя рэкамендацыі / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2010. – 64 с.

Абабурка, М. В. Тэкст – кантэкст – падтэкст / М. В. Абабурка // Матэрыялы навучна-метадической канферэнцыі прэподавателёў і супрацоўнікоў па выніках навучна-даследавальскай работы ў 2010 г., Могілев, 3–4 студзеня 2011 г. – Могілев : МГУ ім. А. А. Куляшова, 2010. – С. 140–141.

2011

Абабурка, М. В. Да лінгватэксталагічнага вывучэння твораў А. Куляшова / М. В. Абабурка // Куляшоўскія чытанні : матэрыялы Міжнароднай навучна-практычнай канферэнцыі, Могілев, 27–28 студзеня 2011 г. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. – С. 3–8.

Абабурка, М. В. Лінгвастыстычныя і тэксталагічныя тэрміны : слоўнік-даведнік / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. – 80 с.

Абабурка, М. В. Мая цэнтральная жыццёвая сцяжына, або кароткі ўласны жыццёпіс / М. В. Абабурка // Слова стала сэнсам яго жыцця: да 70-годдзя з дня нараджэння і 50-годдзя навукова-педагагічнай дзейнасці прафесара Мікалая Васільевіча Абабуркі. – Магілёў : УК “Магілёўская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна”, 2011. – С. 5–10.

Абабурка, М. В. Паэтыка беларускай літаратуры XVI–XIX стст. : манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. – 200 с.

Абабурка, М. В. Пра пераклад Малітвы Гасподняй / М. В. Абабурка // Матэрыялы навучна-метадической канферэнцыі прэподавателёў і супрацоўнікоў па выніках навучна-

исследовательской работы в 2010 году, Могилев, 3–4 февраля 2011 г. – Могилев : МГУ имени А. А. Кулепова, 2011. – С. 182–184.

Абабурка, М. В. Сучасны літаратурна-мастацкі расповед : манаграфія / М. В. Абабурка, В. М. Саўчанка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. – 260 с.

2012

Абабурка, М. В. Альтэрнатыўна-антанімічныя выказванні – стылёвая рыса твораў Аркадзя Куляшова / М. В. Абабурка // Куляшоўскія чытанні : материалы Международной научно-практической конференции, Могилев, 26–27 апреля 2012 г. – Могилев : МГУ имени А. А. Кулепова, 2012. – С. 3–6.

Абабурка, М. В. Жыве мова – жыве народ, жыве народ – жыве мова / М. В. Абабурка // Беларуская дыялекталогія : матэрыялы і даследаванні : зборнік навуковых артыкулаў. – Мінск : Беларуская навука, 2012. – Вып. 2. – С. 86–89.

Абабурка, М. В. Францыск Скарына – пачынальнік друкаванай усходнеславянскай зракавай паэтыкі (паэзіі) / М. В. Абабурка // Итоги научных исследований ученых МГУ им. А. А. Кулепова : сборник научных статей / под ред. А. В. Иванова, Е. К. Сычовой. – Могилев : МГУ имени А. А. Кулепова, 2012. – С. 227–232.

Слоўнік лінгвастылістычных і тэксталагічных тэрмінаў / склад.: М. В. Абабурка, Т. А. Казімірская, В. М. Саўчанка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2012. – 284 с.

Абабурка, М. В. Сучасная беларуская літаратурная мова: пытанні і заданні : у 3 ч. / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2012. – Ч. 1 : Сучасная беларуская літаратурная мова: пытанні і заданні : для самападрыхтоўкі студэнтаў 1-2 курсаў філалагічных спецыяльнасцей. – 56 с.

2013

Абабурка, М. В. Роля прафесара Ф. М. Янкоўскага ў станаўленні беларускай лінгвістычнай тэксталагіі / М. В. Абабурка // Нацыянальная мова і нацыянальная культура: аспекты ўзаемадзеяння : да 95-годдзя з дня нараджэння прафесара Ф. М. Янкоўскага : зборнік навуковых артыкулаў. – Мінск : БДПУ імя М. Танка, 2013. – С. 18–20.

Абабурка, М. В. Сучасная беларуская літаратурная мова: пытанні і заданні : у 3 ч. / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2013. – Ч. 2 : Сучасная беларуская літаратурная мова: пытанні і заданні па марфалогіі для самападрыхтоўкі студэнтаў 1-2 курсаў філалагічных спецыяльнасцей. – 68 с.

Абабурка, М. В. Фальклорная інкрустацыя ў паэтычных творах Аркадзя Куляшова / М. В. Абабурка // Актуальныя праблемы сучаснай філалогіі і преподавания филологических дисциплин : сборник научных статей Международной научно-практической конференции, посвященной 100-летию МГУ имени А. А. Кулепова. – Могилев : МГУ имени А. А. Кулепова, 2013. – С. 238–241.

2014

Абабурка, М. В. Вывучэнне мовы твораў Аркадзя Куляшова : вучэбна-метадычныя матэрыялы / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2014. – 59 с. : цв. ил.

Абабурка, М. В. Пыгальна-адказавая форма як спецыфічны элемент Куляшоўскага паэтычнага расповеду / М. В. Абабурка // Куляшоўскія чытанні : матэрыялы

Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі, Магілёў, 24–25 красавіка 2014 г. / рэдкал.: М. В. Абабурка [і інш.]. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2014. – С. 22–26.

Абабурка, М. В. Паэтыка беларускай мастацкай літаратуры XX ст. : манаграфія / М. В. Абабурка, А. А. Папейка, А. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2014. – 344 с.

Абабурка, М. В. Эмацыянальна-экспрэсіўна-агнэчныя намінацыі асоб і жывых істот у гаворцы в. Морач Клецкага раёна / М. В. Абабурка // Беларуская дыялекталогія: матэрыялы і даследаванні : зборнік навуковых артыкулаў. – Мінск : Беларуская навука, 2014. – Вып. 2. – С. 81–89.

2015

Абабурка, М. В. Размежаванне часцін мовы і іх граматычных форм : вучэбна-метадычныя матэрыялы для самаадрыхтоўкі студэнтаў філалагічных спецыяльнасцей / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2015. – 119 с.

Абабурка, М. В. Так званая “Чужая мова” ў паэтычных творах А. Куляшова / М. В. Абабурка // Актуальныя праблемы філалогіі і методыкі выкладання філалагічных дысцыплін : зборнік навуковых артыкулаў. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2015. – С. 3–7.

2016

Абабурка, М. В. Адметныя выслоўі ў гаворцы в. Морач Клецкага раёна Мінскай вобласці / М. В. Абабурка // Беларуская дыялекталогія: матэрыялы і даследаванні : зборнік навуковых артыкулаў. – Мінск : Беларуская навука, 2016. – Вып. 4. – С. 195–219.

Абабурка, М. В. Варыянтна-сінанімічныя рады дзеяслоўнай лексікі ў в. Морач Клецкага раёна Мінскай вобласці / М. В. Абабурка // Беларуская дыялекталогія: матэрыялы і даследаванні : зборнік навуковых артыкулаў. – Мінск : Беларуская навука, 2016. – Вып. 4. – С. 143–153.

Абабурка, М. В. Лінгвакультуралогія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2016. – 64 с.

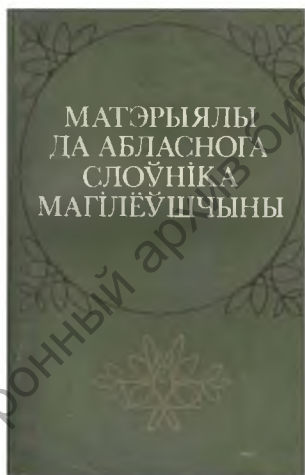
АНАТАВАНЫ ПАКАЗАЛЬНІК НАЙБОЛЬШ ЗНАЧНЫХ РАБОТ М. В. АБАБУРКА

Абабурка, М. В. Стылістычна абмежаваныя словы ў мове беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка. – Мінск : Вышэйшая школа, 1981. – 160 с.

Асноўны аб'ект увагі аўтара – рэгіяналізмы, што праніклі ў мову твораў беларускіх савецкіх пісьменнікаў, замацаваліся ў ёй, утварыўшы разам з літаратурнымі нормама значную колькасць сінанімічных радоў. Шырока паказваецца сувязь беларускай абласной лексікі з лексікай усіх сучасных славянскіх і некаторых неславянскіх моў. Многа месца адводзіцца разгляду пісьменніцкай працы над народна-дыялектным словам.

Прызначаецца для выкладчыкаў і студэнтаў філфакаў педінстытутаў і ўніверсітэтаў. Будзе карысная юнаму лінгвісту і літаратуразнаўцу.

Матэрыялы да абласнога слоўніка Магілёўшчыны / уклад.: М. В. Абабурка [і інш.]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1981. – Вып. 1. – 128 с.

У слоўнік уключана дыялектная лексіка, сабраная за апошнія два дзесяцігоддзі ў розных раёнах Магілёўскай вобласці. Усе рэестравыя словы суправаджаюцца граматыка-стылістычнымі паметамі; шырока прыводзіцца ілюстрацыйны матэрыял.

Разлічан на лінгвістаў, выкладчыкаў і студэнтаў філалагічных факультэтаў

Абабурка, М. В. Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры : манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2000. – 204 с.

Даследуюцца шляхі фарміравання вершаванай і праяічнай мовы, станаўленне і развіццё беларускага літаратурна-мастацкага слова, мова беларускай мастацкай літаратуры як сінтэз вусна-гутарковага і кніжна-пісьмовага маўлення беларусаў. Шмат увагі ўдзяляецца мове твораў выдатных беларускіх пісьменнікаў (як старажытных, так і сучасных).

Прызначаецца для навуковых супрацоўнікаў і аспірантаў, а таксама выкладчыкам і студэнтам філалагічных спецыяльнасцей, настаўнікам беларускай мовы.

Абабурка, М. В. Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры : аўтарэф. дыс ... доктара філалаг навук. : 10.02.01 / М. В. Абабурка ; Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. – Мінск : БДУ, 2001. – 40 с.

Абабурка, М. В. Ад гутарковай мовы да літаратурна-мастацкага тэксту : на матэрыяле твораў М. Зарэцкага : дапаможнік / М. В. Абабурка, І. М. Ячмянёва. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2005. – 116 с.

У выданні даследуюцца элементы вуснагутарковага маўлення беларусаў і паказваецца іх роля ва ўтварэнні літаратурна-мастацкага выказвання (тэксту).

Прызначаецца студэнтам-філолагам і выкладчыкам філалагічных спецыяльнасцей.

Абабурка, М. В. Беларуская лінгвістычная паэтыка і тэксталогія : манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2008. – 272 с.

У працы разглядаюцца беларуская лінгвістычная паэтыка і лінгвістычная тэксталогія як самастойныя адгалінаванні беларускай філалогіі, раскрываюцца змест, прадмет і задачы гэтых адгалінаванняў на шырокім навукова-тэарэтычным і практычна-ілюстрацыйным матэрыяле, паказваюцца шляхі станаўлення і развіцця беларускай лінгвістычнай паэтыкі і тэксталогіі як навук і навучальных дысцыплін.

Адрасуецца аспірантам і магістрантам, выкладчыкам і студэнтам філалагічных спецыяльнасцей.

Абабурка, М. В. Паэтыка беларускай літаратуры XVI–XIX стст. : манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. – 200 с.

Манаграфія прысвечана вывучэнню вобразнасці, стыле- і тэкстаўтварэння ў помніках беларускай мовы XIII–XIX стст. На шырокім гістарычным фоне даследуюцца беларускамоўныя вобразна-паэтычныя, эмацыянальна-экспрэсіўна-ацэначныя, увагу-лемастацкія сродкі побач са стылеўтваральнымі і тэкстаўтваральнымі ў розных жанрах старадаўняй беларускай літаратуры XVI–XVII стст. і новай беларускай літаратуры XVIII–XIX стст.

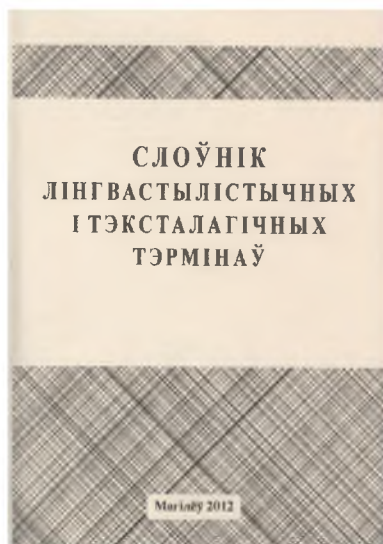
Адрасуецца найперш выкладчыкам і студэнтам філалагічных спецыяльнасцей, аспірантам і магістрантам, а таксама ўсім, хто цікавіцца праблемамі беларускай філалогіі, тэкстазнаўства і перакладазнаўства.

Абабурка, М. В. Сучасны літаратурна-мастацкі расповед : манаграфія / М. В. Абабурка, В. М. Саўчанка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. – 260 с.

Манаграфія прысвечана ўсебаковаму вывучэнню беларускага нацыянальнага мастацкага расповеду (“повествования”, “повествовательной речи”), г. зн. не толькі ў плане зместу, але і плане выражэння літаратурна-мастацкага тэксту (суцэльнага твора ці ўрыўка з яго).

Прызначаецца аспірантам і магістрантам, а таксама студэнтам філалагічных спецыяльнасцей.

Слоўнік лінгвастылістычных і тэксталагічных тэрмінаў / склад.: М. В. Абабурка, Т. А. Казімірская, В. М. Саўчанка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2012. – 284 с.

У слоўнік уключана філалагічная навуковая тэрміналогія, якая збіралася, занатоўвалася і часткова публікавалася ў розных навучальных дапаможніках складальнікаў з 1998 г.

Прызначаецца найперш студэнтам, магістрантам і аспірантам філалагічных спецыяльнасцей. Таксама прынясе вялікую карысць усім, хто вывучае непасрэдна тэрміны або толькі цікавіцца фарміраваннем самай сучаснай філалагічнай (лінгвастылістычнай і тэхналагічнай) тэрміналогіі.

Абабурка, М. В. Паэтыка беларускай мастацкай літаратуры XX ст. : манаграфія / М. В. Абабурка, А. А. Папейка, А. В. Абабурка. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2014. – 344 с.

Манаграфія прысвечана эвалюцыі беларускага паэтычнага і пражытнага маўлення XX ст.

Адрасуецца найперш студэнтам, магістрантам і аспірантам філалагічных спецыяльнасцей, увогуле ўсім, хто цікавіцца пытаннямі лінгвістычнай паэтыкі.

ПУБЛІКАЦЫІ АБ ЖЫЦЦІ І НАВУКОВА-ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ МІКАЛАЯ ВАСІЛЬЕВІЧА АБАБУРКІ

1. Абабурка Мікалай Васільевіч // Беларуская мова і літаратура ў школе. – 1990. – № 2. – С. 51.
2. Абабурка Мікалай Васільевіч // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / гал. рэд. Г. П. Пашкоў. – Мінск, 2004. – Т. 18. Кн. 1. – С. 327.
3. Абабурко Николай Васильевич // Минская область : энциклопедия : [в 7 т.] – Минск, 2010. – Т. 1. – С. 6.
4. Абабурка Мікалай Васільевіч : [бел. мовазнавец, д-р філалаг. навук, выкладчык ў МДУ імя А. А. Куляшова] // Культура Беларусі : энцыклапедыя : у 6 т. / гал. рэд. Т. У. Бялова. – Мінск, 2010. – Т. 1. – С. 6.
5. Абабурко Николай Васильевич // Ученые МГУ имени А. А. Кулешова : библиографический справочник / сост.: С. А. Порошков, В. В. Старостенко, Е. К. Сычова; под общ. ред. К. М. Бондаренко. – Могилёв, 2013. – С. 141–142.
6. Абабурка Мікалай Васільевіч // Хто ёсць хто ў сучаснай беларускай лінгвістыцы / рэд.: А. К. Журавель, У Б. Кіклевіч. – Мінск, 1997. – С. 6.
7. Абабурка М. В. // Мовазнаўцы Магілёўшчыны : біябібліяграфічны паказальнік / склад.: Л. Я. Гурковіч, З. М. Украінка. – Магілёў, 1998. – С. 1, 6–7.
8. Абабурка Мікола // Маладосць. – 1985. – № 7. – С. 176.
9. Абабурка Мікола // Маладосць. – 1988. – № 6. – С. 176.
10. Абабурко Николай Васильевич // Республика Беларусь : энциклопедия : в 6 т. / гл. ред. Г. П. Пашков. – Минск, 2006. – Т. 2. – С. 5.
11. Авласевич, М. А. Университет в Могилеве / М. А. Авласевич // Педагог. – 1997. – № 8.
12. Булахуў, М. Г. Абабурка Мікалай Васільевіч : [бел. мовазнавец, д-р філалаг. навук, граф. МДУ імя А. А. Куляшова] / М. Г. Булахуў // Булахуў, М. Г. Беларускія перакладчыкі, даследчыкі, ілюстратары «Слова о плъку Игоревѣ» / М. Г. Булахуў. – Мінск, 2012. – С. 12–13.
13. Вишневский, М. И. Классический университет предъявляет высокие требования / М. И. Вишневский // Універсітэцкі веснік. – 1999. – № 4.
14. Далідовіч, Г. «Імя Міколы Абабуркі...» / Г. Далідовіч // ЛіМ. – 1987. – 13 лютага.
15. Дзянісаў, У. С. Ля вытокаў духоўнасці / У. С. Дзянісаў // Педагог. – 1996. – № 2.
16. Думкі ўслых: тры пытанні і тры адказы : [гутарка Л. І. Шышакавай з доктарам філалагічных навук прафесарам кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства МДУ імя А. А. Куляшова Мікалаем Васільевічам Абабуркам] // Універсітэцкі веснік. – 2016. – 24 лютага.
17. Жураўскі, А. І. Беларускае мовазнаўства ў 1966–1975 гг. / А. І. Жураўскі // Беларускае мовазнаўства : бібліяграфічны паказальнік (1966–1975) / склад.: А. Д. Васілеўская, Я. М. Рамановіч. – Мінск, 1980. – С. 13.
18. Іваноў, Я. Я. Абабурка Мікалай Васільевіч / Я. Я. Іваноў, В. І. Рагаўцоў // Іваноў, Я. Я. Мовазнаўцы МДУ імя А. А. Куляшова: агульнае і славян-

- скае мовазнаўства (1930–2001) : біябібліяграфічны даведнік / Я. Я. Іваноў, В. І. Рагаўцоў. – Магілёў, 2002. – С. 73–88.
19. Калініна, Т. Знаўца роднага слова : [да 70-годдзя з дня нараджэння і 50-годдзя навукова-педагагічнай дзейнасці М. В. Абабуркі] / Т. Калініна // Магілёўскія ведамасці. – 2011. – 21 мая. – С. 7.
 20. Калініна, Т. У цэнтры яго ўвагі – слова : [пра біябібліяграфічны паказальнік абл. бі-кі імя У. І. Леніна, прысвечаны Мікалаю Васільевічу Абабурку, выкладчыку МДУ імя А. А. Куляшова] / Т. Калініна // ЛіМ. – 2011. – 27 мая. – С. 20.
 21. Крыўко, М. Н. Даследаванне мовы мастацкай літаратуры / М. Н. Крыўко // Весці АН БССР. Сер. Грамадскіх навук. – 1988. – № 4. – С. 124–126.
 22. Крыўко, М. Лінгвістычная дзейнасць прафесара Мікалая Абабуркі : [выкладчыка беларускай мовы МДУ імя А. А. Куляшова] / Мікалай Крыўко // Роднае слова. – 2014. – № 7. – С. 42–44.
 23. Крыўко, М. Н. Мовазнаўства на Беларусі / М. Н. Крыўко // Беларуская мова : энцыклапедыя / пад рэд. А. Я. Міхневіча. – Мінск, 1994. – С. 363.
 24. Крыўко, М. Неагэнены і важкі ўклад у даследаванне роднай мовы : [да 70-годдзя прафесара М. В. Абабуркі] / М. Крыўко // Наша слова. – 2011. – 11 траўня. – С. 2.
 25. Малянок, М. А. Паліталогія : у 2 ч. / М. А. Малянок. – Магілёў, 1994. – Ч. 1. – С. 3.
 26. Мащенко, М. В. Горизонты вузовской науки / М. В. Мащенко // Педагог. – 1996. – 13 мая.
 27. Мікалай Васільевіч Абабурка // Беларуская мова і літаратура ў школе. – 1991. – № 3. – С. 53.
 28. Мікалай Васільевіч Абабурка // Роднае слова. – 1992. – № 1. – С. 31 ; 1993. – № 7. – С. 30 ; 1994. – № 11. – С. 30 ; 1995. – № 7. – С. 38 ; 1996. – № 11. – С. 43 ; 2001. – № 5. – С. 39.
 29. Міхальчук, Т. Натхненне «Натхненне» / Т. Міхальчук // Магілёўская праўда. – 1989. – 29 верасня.
 30. Прафесар Мікалай Васільевіч Абабурка : [да 60-годдзя з дня нараджэння] : біябібліяграфічны паказальнік / склад.: Л. Я. Гурковіч, А. А. Катлёнак ; Магілёўская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна. – Магілёў, 2001. – 28 с. : іл.
 31. Прафесія і прызвание : [анкета, прысвечаная Мікалаю Васільевічу Абабурку, бел. мовазнаўцу, д-ру філалаг. навук, праф. МДУ імя А. А. Куляшова] // Літаратура і мастацтва. – 2012. – 26 кастрычніка.
 32. Прыгодзіч, М. Ад слова дыялектнага да слова паэтычнага : [пра манаграфію прафесара МДУ імя А. А. Куляшова М. Абабуркі «Паэтыка беларускай літаратуры XVI–XIX стст.»] / Мікалай Прыгодзіч // Роднае слова. – 2011. – № 5. – С. 60.
 33. 15 мая – 75 гадоў з дня нараджэння (1941) М. В. Абабуркі, мовазнаўца, педагога // Новыя кнігі: па старонках беларускага друку. – 2016. – № 2. – С. 4–7.
 34. Слова стала сэнсам жыцця: да 70-годдзя з дня нараджэння і 50-годдзя навукова-педагагічнай дзейнасці прафесара Мікалая Васільевіча Абабуркі : біябібліяграфічны паказальнік / УК «Магілёўская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна ; склад. Л. Я. Гурковіч. – Магілёў, 2011. – 25 с.

35. Старонкі гісторыі Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта : [у змесце М. В. Абабурка] // Веснік МДУ імя А. А. Куляшова. – 1998. – № 1. – С. 9.
36. Шакун, Л. М. Вывучэнне беларускай мовы ў 1976–1985 гг. // Беларускае мовазнаўства : бібліяграфічны паказальнік / склад.: А. Д. Васілеўская, Я. М. Рамановіч. – Мінск, 1993. – С. VI, XI.
37. Шакун, Л. М. Гісторыя беларускага мовазнаўства / Л. М. Шакун. – Мінск, 1995. – С. 202, 208, 222.
38. Шакун, Л. М. Мовазнаўства // Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі : у 5 т. / рэд. І. П. Шамякін. – Мінск, 1986. – Т. 3. – С. 659.
39. Шупенька, Г. Сталення цяжкая пара / Г. Шупенька // Шупенька, Г. Галоўнае – талент : літаратурна-крытычныя артыкулы / Г. Шупенька. – Мінск, 1987. – С. 148–150.
40. Якубовіч, Т. Слова – сэнс жыцця / Т. Якубовіч // Універсітэцкі веснік. – 2013. – № 9–10. – С. 6.

ЗМЕСТ

Мікалай Васільевіч Абабурка	3
Мой кароткаметражны жыццяпіс-успамін	6
Асноўныя даты жыцця і дзейнасці М. В. Абабуркі	18
Фотаматэрыялы і дакументы	19
Храналагічны паказальнік публікацый	28
Анатаваны паказальнік найбольш значных работ М. В. Абабуркі	43
Публікацыі аб жыцці і навукова-педагагічнай дзейнасці Мікалая Васільевіча Абабуркі	49

Даведачнае выданне

МІКАЛАЙ ВАСІЛЬЕВІЧ
АБАБУРКА

Да 75-годдзя з дня нараджэння
і 55-годдзя навукова-педагагічнай дзейнасці

Біябібліяграфічны паказальнік

Аўтары-складальнікі:

Новікава Святлана Мікалаеўна

Шаршнёва Вольга Мікалаеўна

Ячмянёва Грына Мікалаеўна

Тэхнічны рэдактар *А. Л. Пазнякоў*
Камп'ютарная вёрстка *А. Л. Пазнякоў*

Падпісана да друку 04.05.2016 г
Фармат 60x84/16. Гарнітура TimesNewRoman.
Ум.-друк. арк. 3,0. Ул.-выд. арк. 3,1. Тыраж 52 экз. Заказ № 156.

Установа адукацыі “Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. А. Куляшова”
212022, Магілёў, вул. Касманаўтаў, 1.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/131 ад 03.01.2014 г.

Надрукавана ў аддзеле аператыўнай паліграфіі
МДУ імя А. А. Куляшова. 212022, Магілёў, вул. Касманаўтаў, 1.